

Seletuskiri 2019.aasta eelarve III lugemise juurde

Koondeelarve

Valla 2019. aasta eelarve põhitegevuse tulude kogumaht eelarve projektis on 14 315 043 eurot, põhitegevuse kulude kogumaht on 13 404 920 eurot. Investeermistegevus on kokkuvõttes 4 476 854 eurot, sh vara müük 15000 eurot, põhivara soetus 11 346 659 eurot, saadav toetus põhivara soetuseks 6 875 632 eurot, antav toetus põhivara soetuseks 169 000 eurot ning finantskulud 143 827 eurot. Finantseerimistegevus 2 719 339 eurot, millest võetav laen 3 725 000 eurot ja tagasimakstav laen 1 005 661 eurot. Likviidsete varade muutus -1 139 392 eurot. Eelarve kogumaht 26 070 067 eurot, kasv võrreldes 2018.aasta eelarvega 47% (peamiselt investeeringute kasv).

	Eelarve 2019	2018 eelarve	2018 täitmine	muutus eelarve 2018 vs eelarve 2019
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	14 315 043	14 195 121	14 314 688	0,00%
Maksutulud	9 074 000	8 481 000	8 593 264	6,99%
sh Füüsilise isiku tulumaks	8 720 000	8 125 000	8 228 158	7,32%
sh Maamaks	354 000	356 000	365 106	-0,56%
Tulud kaupade ja teenuste müügist	888 343	866 149	873 024	2,56%
Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 189 540	4 700 372	4 705 513	-10,87%
sh Tasandusfond	5 573	6 312	6 312	-11,71%
sh Toetusfond	3 385 937	3 173 305	3 173 305	6,70%
sh Muud saadud toetused tegevuskuludeks	798 030	1 520 755	1 525 896	-47,52%
Muud tegevustulud	163 160	147 600	142 887	10,54%
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	13 404 920	12 840 171	11 865 001	4,40%
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 745 899	1 872 990	1 705 333	-6,79%
Muud tegevuskulud	11 659 021	10 967 181	10 159 668	6,31%
Personalikulud	7 321 158	6 669 228	6 507 918	9,78%
Majandamiskulud	4 337 863	4 297 953	3 651 750	0,93%
PÕHITEGEVUSE TULEM	910 123	1 354 950	2 449 687	-32,83%
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-4 768 854	-2 817 772	-1 755 170	69,24%
Põhivara müük (+)	15 000	294 017	301 094	-94,90%
Põhivara soetus (-)	-11 346 659	-3 578 157	-1 881 146	217,11%
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	6 875 632	1 002 933	422 276	585,55%
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine(-)	-169 000	-231 180	-293 708	-26,90%
Osaluste soetus (-)	0	-210 000	-210 048	-100,00%
Finantstulud (+)	0	180	181	-100,00%
Finantskulud (-)	-143 827	-95 565	-93 818	50,50%
EELARVE TULEM	-3 858 731	-1 462 822	694 517	163,79%
FINANTSEERIMISTEGEVUS	2 719 339	1 391 501	414 353	95,42%
Kohustuste võtmine (+)	3 725 000	2 146 364	1 141 700	73,55%
Kohustuste tasumine (-)	-1 005 661	-754 863	-727 347	33,22%
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-1 139 392	-71 321	1 108 870	1497,56%

Tasandusfond

Kaevandamistasude muutmise kompensatsiooniks eraldatakse tasandusfondi 5573 eurot.

Toetusfond

Toetusfondi on kavandatud 3 384 937 eurot.

- Üldhariduskoolide pidamiseks antav toetus sisaldab toetust põhikooli õpetajate, direktorite ja õppealajuhatajate tööjõukuludeks, nende täienduskoolituseks, õppekirjanduseks, koolilõunaks, tõhustatud ja eritoe tegevuskuludeks;

	Õpilaste arv	sh põhikooli õpetajate tööjõukuludeks	sh direktorite ja õppealajuhatajate tööjõukuludeks	sh tõhustatud ja eritoe tegevuskuludeks
Vallavalitsuse eelarves				
Palade Põhikool	74	251 821	17 600	9 828
Suuremõisa Põhikool	24	82 831		2 184
Käina Põhikool	157	331 960	30 048	14 196
Emmaste Põhikool	91	273 441	14 097	12 012
Lauka Põhikool	55	185 670	8 171	4 368
Kärdla Põhikool	313	707 282	48 365	90 636
HIIUMAA KOKKU	714	1 833 005	118 281	133 224

- Täiendkoolituseks, õppekirjanduseks ning koolilõunaks kajastub toetus 180 032 eurot osavallas:
 - Emmaste osavald 22 722 eurot;
 - Käina osavald 39 448 eurot;
 - Kärdla osavald 79 006 eurot;
 - Kõrgessaare osavald 13 920 eurot;
 - Pühalepa osavald 24 936 eurot.
- Koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetus 100 850 eurot;
- Raske ja sügava puudega lastele abi osutamise toetus 22 441 eurot;
- Huvihariduse ja -tegevuse toetus 206 431 eurot;
- Toimetulekutoetuse maksmise hüvitis 299 782 eurot;
- Matusetoetus 33 942 eurot;
- Rahvastiku toimingute kulude hüvitis 9 660 eurot;
- Kohalike teede hoiu toetus 434 803 eurot, sh:
 - Emmaste osavald 75 364;
 - Kärdla osavald 131 854;
 - Kõrgessaare osavald 59 364;
 - Pühalepa osavald 84 417;
 - Käina osavald 83 804.

Korrigeeritud on riigieelarvest kohalikele omavalitsustele ette nähtud tasandus- ja toetusfondi põhitegevuse tulused, kui põhitegevuse kulused.

Sihtotstarbelistest toetustest suureneb maakonna raamatukogu ülesanneteks 4851 eurot, Kärkla Muusikakoolile toetus 5000 eurot, KIKilt ohtlike jäätmete projekti toetuseks 17 400, Imelised aastad projektitoetus 4038 eurot, väheneb kavandatud toetus valimiste läbiviimiseks 1742 eurot.

Põhitegevuse tulud suurenevad kokku 278 384 eurot.

Põhitegevuse kulud suurenevad 369 214 eurot. Lisatud on toetusfondi 2018.aasta jäägid ning asutuste käimasolevate sihtotstarbeliste projektide summad.

Investeeringustegevuses on lisatud Smart Marina projekti raames soetused summas 420 000 eurot, selle katteks saadav toetus projektis osalejatelt ja projektide MASAPO ja Smart Marina toetuste maksed. Vähendatud on internetiühenduste väljaarendamiseks kavandatud summat 40 000 eurot ning suunatud SA Hiiumaa Sadamad ja SA Hiiumaa Arenduskeskus investeeringute toetuseks vastavalt taotlustele. Lisatud on eelmisest aastast pooleli olevate Naistlaiu sadama ja Palade hakkekatlamaja investeeringud summas 11 741 eurot.

Koondeelarve:

	Eelarve projekt 2019	Muudatus ettepanekud 10.01.2019	Muudatus ettepanekud 07.02.2019	Eelarve projekt kolmas lugemine 2019
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	13 942 149	94 510	278 384	14 315 043
Maksutulud	8 983 390	90 610	0	9 074 000
<i>sh Füüsilise isiku tulumaks</i>	8 629 390	90 610	0	8 720 000
<i>sh Maamaks</i>	354 000	0	0	354 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	885 443	2 900	0	888 343
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 911 156	0	278 384	4 189 540
<i>sh Tasandusfond</i>	5 570		3	5 573
<i>sh Toetusfond</i>	3 137 103		248 834	3 385 937
<i>sh Muud saadud toetused tegevuskuludeks</i>	768 483	0	29 547	798 030
Muud tegevustulud	162 160	1 000	0	163 160
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	12 907 092	128 614	369 214	13 404 920
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 631 664	23 760	90 475	1 745 899
Muud tegevuskulud	11 275 428	104 854	278 739	11 659 021
<i>Personalikulud</i>	7 270 402	348	50 408	7 321 158
<i>Majandamiskulud</i>	4 005 026	104 506	228 331	4 337 863
PÕHITEGEVUSE TULEM	1 035 057	-34 104	-90 830	910 123
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-4 714 303	-42 810	-11 741	-4 768 854
Põhivara müük (+)	8 000	7 000	0	15 000
Põhivara soetus (-)	-10 774 918	-180 000	-391 741	-11 346 659
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	6 348 442	107 190	420 000	6 875 632
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine(-)	-144 000	15 000	-40 000	-169 000
Finantskulud (-)	-151 827	8 000		-143 827
EELARVE TULEM	-3 679 246	-76 914	-102 571	-3 858 731
FINANTSEERIMISTEGEVUS	2 719 339	0	0	2 719 339
Kohustuste võtmine (+)	3 725 000	0	0	3 725 000
Kohustuste tasumine (-)	-1 005 661	0	0	-1 005 661
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-959 907	-76 914	-102 571	-1 139 392

Emmaste osavald	Eelarve projekt 2019	Muudatus ettepanekud 10.01.2019	Muudatus ettepanekud 07.02.2019	Eelarve 2019
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	958 821	8 220	-60	966 981
Maksutulud	826 315	8 220	0	834 535
sh Füüsilise isiku tulumaks	782 995	8 220	0	791 215
sh maamaks	43 320		0	43 320
Tulud teenuste ja kaupade müügist	31 050	0	0	31 050
Saadavad toetused tegevuskuludeks	101 146	0	-60	101 086
sh Toetusfond	98 146		-60	98 086
sh Muud saadud toetused tegevuskuludeks	3 000	0	0	3 000
Muud tegevustulud	310		0	310
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	796 870	28 800	6 600	832 270
ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	82 400	0	0	82 400
Valitsus	72 400		0	72 400
Kaasav eelarve	10 000		0	10 000
AVALIK KORD JA JULGEOLEK	2 500	0	0	2 500
Päästeteenused	2 500			2 500
MAJANDUS	186 270	10 000	0	196 270
Maakorraldus	10 900		0	10 900
Ehitus	8 000		0	8 000
Valla teed	67 700	10 000	0	77 700
MA EMKO	99 670		0	99 670
KESKKONNAKAITSE	28 000	0	-15 000	13 000
Jäätmekäitlus	7 000		0	7 000
Avalike alade puhastus	6 000		0	6 000
ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	31 100	1 000	15 000	47 100
Tänavavalgustus	2 000		0	2 000
Elamumajanduse haldus	6 400		0	6 400
Kalmistud	10 900	1 000	0	11 900
Heakord, haljastus	5 500		15 000	20 500
Hulkuvad loomad	500		0	500
Kommunaalmajanduse haldus	5 800			5 800
TERVISHOID	7 600	0	0	7 600
Emmaste Perearstikeskus	7 600			7 600
VABAAEG, KULTUUR, RELIGIOON	219 980	5 040	4 000	229 020
Emmaste Spordihall	24 700			24 700
Emmaste Avatud Noortekeskus	108 480		0	108 480
Vaba aja üritused	16 000		0	16 000
MTÜdele toetused	5 000	340	0	5 340
Emmaste Raamatukogu	24 700	1 700	0	26 400
Leisu seltsimaja	5 000		0	5 000
Valgu seltsimaja	1 700		0	1 700
Käsitöömaja	13 400		0	13 400
Sõru Muuseum	21 000	3 000	4 000	28 000
HARIDUS	173 020	11 760	2 600	187 380
Emmaste Lasteaed	66 120	6 140	0	72 260
Emmaste Põhikool	106 900	5 620	2 600	115 120
SOTSIAALNE KAITSE	66 000	1 000	0	67 000
Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	1 500		0	1 500
Hoolekandetasutuste teenused	18 000		0	18 000
Emmaste eakate maja (Kommunaalmaja)	4 200	0	0	4 200
Muu eakate sotsiaalne kaitse	21 300		-300	21 000
Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	300		0	300
Muu sotsiaalne kaitse, sh haldus	20 700	1 000	300	22 000
PÕHITEGEVUSE TULEM	161 951	-20 580	-6 660	134 711
INVESTEERIMISTEGEVUS	-151 669	-36 000	0	-187 669
Põhivara müük	5 000	7 000	0	12 000
Põhivara soetus	-150 424	-43 000	0	-193 424
Finantskulu	-6 245		0	-6 245
EELARVE TULEM	10 282	-56 580	-6 660	-52 958
FINANTSEERIMISTEGEVUS	-76 552	0	0	-76 552
Kohustuste tasumine	-76 552		0	-76 552
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-66 270	-56 580	-6 660	-129 510

Käina osavald	Eelarve projekt 2019	Muudatus ettepanekud 10.01.2019	Muudatus ettepanekud 07.02.2019	Eelarve 2019
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	1 600 374	16 720	-18 060	1 599 034
Maksutulud	1 265 240	12 820	0	1 278 060
sh Füüsilise isiku tulumaks	1 221 220	12 820	0	1 234 040
sh maamaks	44 020		0	44 020
Tulud teenuste ja kaupade müügist	190 032	2 900	0	192 932
Saadavad toetused tegevuskuludeks	141 902	0	-18 060	123 842
sh Toetusfond	141 312		-18 060	123 252
sh Muud saadud toetused tegevuskuludeks	590	0	0	590
Muud tegevustulud	3 200	1 000	0	4 200
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	1 349 691	13 528	-15 080	1 348 139
ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	91 400	1 600	0	93 000
Valitsus	81 400	1 600	0	83 000
Kaasav eelarve	10 000		0	10 000
MAJANDUS	179 863	1 880	0	181 743
Maakorraldus	13 150	400	0	13 550
Muu energia- ja soojamajandus	63 442	0	0	63 442
Ehitus	15 300	500	0	15 800
Valla teed	28 000	5 000	0	33 000
Sadamad	12 020	-10 020	0	2 000
Üldarendusprojektid-planeeringud	10 000	0	0	10 000
Muu majandus	37 951	6 000	0	43 951
KESKKONNAKAITSE	63 840	-5 000	0	58 840
Jäätmekäitlus	15 000	0	0	15 000
Avalike alade puhastus	48 840	-5 000	0	43 840
ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	90 400	0	0	90 400
Tänavavalgustus	12 000		0	12 000
Elamumajanduse haldus	40 000		0	40 000
Kalmistud	12 000		0	12 000
Heakord, haljastus	25 900		0	25 900
Hulkuvad loomad	500		0	500
VABAAEG, KULTUUR, RELIGIOON	319 028	5 000	0	324 028
Kooli sport	9 000			9 000
Käina Spordikeskus	178 900	5 000		183 900
Vaba aja üritused	19 800		0	19 800
Hiiumaa Loodus- ja tegevuskeskus	24 138		0	24 138
Käina raamatukogu	56 420		0	56 420
Käina kultuurikeskus	30 000		0	30 000
Muu vaba aeg, sh haldus	770		0	770
HARIDUS	511 876	12 148	-15 080	508 944
Käina lasteaiad	50 794		0	50 794
Käina Kool	260 660	12 148	0	272 808
Käina Huvi- ja Kultuurikeskus	199 699		-15 080	184 619
Muu haridus, sh haldus	723		0	723
SOTSIAALNE KAITSE	93 284	-2 100	0	91 184
Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	15 518		0	15 518
Hoolekandeaustuste teenused	25 000		0	25 000
Muu eakate sotsiaalne kaitse	15 811	400	-800	15 411
Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	1 000		0	1 000
Muu sotsiaalne kaitse, sh haldus	35 955	-2 500	800	34 255
INVESTEERIMISTEGEVUS	-865 138	-21 810	0	-886 948
Põhivara müük	3 000	0	0	3 000
Põhivara soetus	-1 772 004	-137 000	0	-1 909 004
Sihtotstarbelised toetused põhivara soetamiseks	934 849	107 190	0	1 042 039
Finantskulu	-30 983	8 000	0	-22 983
FINANTSEERIMISTEGEVUS	485 857	0	0	485 857
Kohustuste võtmine	825 150		0	825 150
Kohustuste tasumine	-339 293		0	-339 293
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-128 598	-18 618	-2 980	-150 196

Kärdla osavald	Eelarve projekt 2019	Muudatus ettepanekud 10.01.2019	Muudatus ettepanekud 07.02.2019	Eelarve 2019
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	2 751 430	21 020	-11 217	2 761 233
Maksutulud	2 022 195	21 020	0	2 043 215
sh Füüsilise isiku tulumaks	2 001 905	21 020	0	2 022 925
sh maamaks	20 290		0	20 290
Tulud teenuste ja kaupade müügist	422 964	0	0	422 964
Saadavad toetused tegevuskuludeks	306 271	0	-11 217	295 054
sh Toetusfond	231 928		-21 068	210 860
sh Muud saadud toetused tegevuskuludeks	74 343	0	9 851	84 194
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	2 449 021	22 736	4 473	2 476 230
ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	48 580	0	0	48 580
Valitsus	38 580		0	38 580
Kaasav eelarve	10 000		0	10 000
MAJANDUS	124 955	0	0	124 955
Maakorraldus	20 935		0	20 935
Muu energia- ja soojamajandus	1 500		0	1 500
Ehitus	12 320		0	12 320
Valla teed	27 000		0	27 000
Kärdla Turg	14 230		0	14 230
Üldarendusprojektid-planeeringud	15 000		0	15 000
Muu majandus	33 970		0	33 970
KESKKONNAKAITSE	96 130	0	0	96 130
Jäätmekäitlus	13 000		0	13 000
Avalike alade puhastus	83 130		0	83 130
ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	182 870	0	0	182 870
Veevarustus	5 000			5 000
Tänavavalgustus	53 000		0	53 000
Elamumajanduse haldus	7 000		0	7 000
Kalmistud	14 500		0	14 500
Heakord, haljastus	102 770		0	102 770
Hulkuvad loomad	600		0	600
VABAAEG, KULTUUR, RELIGIOON	605 289	0	13 784	619 073
Spordiüritused	2 000			2 000
Hiiumaa Spordikool SA	162 000			162 000
Hiiumaa Noorsootöö Keskus	129 430		3 676	133 106
MTÜdele toetused	15 000		0	15 000
Hiiu valla raamatukogu	124 689		7 908	132 597
Hiiu valla kultuuri- ja vaba aja keskus	165 690		2 200	167 890
Muu vaba aeg, sh haldus	6 480		0	6 480
HARIDUS	820 589	22 436	-9 311	833 714
Hiiu valla lasteaed	134 069	-1 620	3 522	135 971
Kärdla Põhikool	521 680	24 056	2 827	548 563
Kärdla Muusikakool	164 840		-15 660	149 180
SOTSIAALNE KAITSE	570 608	300	0	570 908
Hiiumaa Sotsiaalkeskus	469 336			469 336
Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	26 395		0	26 395
Hoolekandeesutuste teenused	42 840		0	42 840
Muu eakate sotsiaalne kaitse	12 709		-800	11 909
Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	2 542		0	2 542
Muu sotsiaalne kaitse, sh haldus	16 786	300	800	17 886
INVESTEERIMISTEGEVUS	-1 325 528	0	0	-1 325 528
Põhivara soetus	-6 395 158		0	-6 395 158
Sihtotstarbelised toetused põhivara soetamiseks	5 104 593		0	5 104 593
Finantskulu	-34 963		0	-34 963
FINANTSEERIMISTEGEVUS	703 333	0	0	703 333
Kohustuste võtmine	1 065 000		0	1 065 000
Kohustuste tasumine	-361 667		0	-361 667
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-319 786	-1 716	-15 690	-337 192

Kõrgessaare osavald	Eelarve projekt 2019	Muudatus ettepanekud 10.01.2019	Muudatus ettepanekud 07.02.2019	Eelarve 2019
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	1 166 121	8 080	-60	1 174 141
Maksutulud	841 920	8 080	0	850 000
sh Füüsilise isiku tulumaks	768 990	8 080	0	777 070
sh maamaks	72 930		0	72 930
Tulud teenuste ja kaupade müügist	172 577	0	0	172 577
Saadavad toetused tegevuskuludeks	107 294	0	-60	107 234
sh Toetusfond	73 344		-60	73 284
sh Muud saadud toetused tegevuskuludeks	33 950	0	0	33 950
Muud tegevustulud	44 330		0	44 330
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	1 086 474	8 080	5 231	1 099 785
ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	58 415	0	0	58 415
Valitsus	48 415		0	48 415
Kaasav eelarve	10 000		0	10 000
MAJANDUS	173 364	1 865	0	175 229
Maakorraldus	4 820		0	4 820
Muu energia- ja soojamajandus	3 820		0	3 820
Ehitus	5 200		0	5 200
Valla teed	44 424		0	44 424
Tuletornid	97 000	1 500	0	98 500
Üldarendusprojektid-planeeringud	5 100		0	5 100
Muu majandus	13 000	365	0	13 365
KESKKONNAKAITSE	35 600	0	0	35 600
Jäätmekäitlus	6 600		0	6 600
Avalike alade puhastus	29 000		0	29 000
ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	94 270	0	3 000	97 270
Tänavavalgustus	15 000		0	15 000
Elamumajanduse haldus	12 550		0	12 550
Kalmistud	27 200		0	27 200
Heakord, haljastus	39 020		3 000	42 020
Hulkuvad loomad	500		0	500
VABAAEG, KULTUUR, RELIGIOON	195 785	0	0	195 785
Hiiumaa Noorsootöö Keskus	26 330		0	26 330
MTÜdele toetused	5 000		0	5 000
Hiiu valla raamatukogu	34 615		0	34 615
Hiiu valla kultuuri- ja vaba aja keskus	129 840		0	129 840
HARIDUS	407 140	5 915	2 231	415 286
Hiiu valla lasteaed	69 515	1 620	2 231	73 366
Kärdla Põhikool	131 235		0	131 235
Lauka Põhikool	179 390	4 295	0	183 685
Õpilasliinid	27 000		0	27 000
SOTSIAALNE KAITSE	121 900	300	0	122 200
Hiiumaa Sotsiaalkeskus	89 521			89 521
Hoolekandeesutuste teenused	13 680		0	13 680
Muu eakate sotsiaalne kaitse	664		-400	264
Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	300		0	300
Muu sotsiaalne kaitse, sh haldus	17 735	300	400	18 435
INVESTEERIMISTEGEVUS	-223 722	0	0	-223 722
Põhivara soetus	-220 000		0	-220 000
Finantskulu	-3 722		0	-3 722
FINANTSEERIMISTEGEVUS	-68 741	0	0	-68 741
Kohustuste tasumine	-68 741		0	-68 741
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-212 816	0	-5 291	-218 107

Pühalepa osavald	Eelarve projekt 2019	Muudatus ettepanekud 10.01.2019	Muudatus ettepanekud 07.02.2019	Eelarve 2019
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	1 175 343	9 660	-60	1 184 943
Maksutulud	973 370	9 660	0	983 030
sh Füüsilise isiku tulumaks	920 290	9 660	0	929 950
sh maamaks	53 080		0	53 080
Tulud teenuste ja kaupade müügist	29 920	0	0	29 920
Saadavad toetused tegevuskuludeks	109 413	0	-60	109 353
sh Toetusfond	109 413		-60	109 353
Muud tegevustulud	62 640		0	62 640
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	1 022 319	9 660	0	1 031 979
ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	90 518	0	0	90 518
Valitsus	80 518		0	80 518
Kaasav eelarve	10 000		0	10 000
MAJANDUS	116 971	1 874	0	118 845
Maakorraldus	22 641		0	22 641
Muu energia- ja soojamajandus	2 800		0	2 800
Ehitus	22 216		0	22 216
Valla teed	23 904		0	23 904
Muu majandus	45 410	1 874	0	47 284
KESKKONNAKAITSE	31 000	0	0	31 000
Jäätmekäitlus	9 000		0	9 000
Avalike alade puhastus	22 000		0	22 000
ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	60 603	0	0	60 603
Tänavavalgustus	5 900		0	5 900
Elamumajanduse haldus	9 000		0	9 000
Kalmistud	12 000		0	12 000
Heakord, haljastus	32 403		0	32 403
Hulkuvad loomad	1 300		0	1 300
VABAAEG, KULTUUR, RELIGIOON	154 511	0	0	154 511
Pühalepa Kultuuri- ja Noortekeskus	72 410		0	72 410
Vaba aja üritused	12 000		0	12 000
MTÜdele toetused	5 500		0	5 500
Palade raamatukogu	26 219		0	26 219
Hellamaa raamatukogu	17 863		0	17 863
Suuremõisa raamatukogu	20 519		0	20 519
HARIDUS	448 698	7 786	0	456 484
Palade lasteaed	37 220		0	37 220
Suuremõisa lasteaed	25 300		0	25 300
Palade Põhikool	176 514	5 890	0	182 404
Suuremõisa Põhikool	102 822	1 896	0	104 718
Palade Loodushariduskeskus	51 769		0	51 769
Õpilasliinid	55 073		0	55 073
SOTSIAALNE KAITSE	120 018	0	0	120 018
Hellamaa Perekeskus	89 223		0	89 223
Hoolekandeesutuste teenused	13 200		0	13 200
Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	300		0	300
Muu sotsiaalne kaitse, sh haldus	17 295		0	17 295
INVESTEERIMISTEGEVUS	-355 745	0	-11 741	-367 486
Põhivara soetus	-652 477		-11 741	-664 218
Sihtotstarbelised toetused põhivara soetamiseks	309 000		0	309 000
Finantskulu	-12 268		0	-12 268
FINANTSEERIMISTEGEVUS	122 548	0	0	122 548
Kohustuste võtmine	250 000		0	250 000
Kohustuste tasumine	-127 452		0	-127 452
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-80 173	0	-11 801	-91 974

Vallavalitsus	Eelarve projekt 2019	Muudatus ettepanekud 10.01.2019	Muudatus ettepanekud 07.02.2019	Eelarve 2019
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	6 290 060	30 810	307 841	6 628 711
Maksutulud	3 054 350	30 810	0	3 085 160
sh Füüsilise isiku tulumaks	2 933 990	30 810	0	2 964 800
sh maamaks	120 360		0	120 360
Tulud teenuste ja kaupade müügist	38 900	0	0	38 900
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 145 130	0	307 841	3 452 971
sh Tasandusfond	5 570		3	5 573
sh Toetusfond	2 482 960		288 142	2 771 102
sh Muud saadud toetused tegevuskuludeks	656 600	0	19 696	676 296
Muud tegevustulud	51 680		0	51 680
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	6 202 717	45 810	367 990	6 616 517
ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	869 070	2 102	6 258	877 430
Vallavolikogu	81 580		0	81 580
Valitsus	322 000		0	322 000
Keskne raamatupidamine	194 450		0	194 450
IT teenused	85 640		8 000	93 640
Muud üldised valitsussektori teenused	3 000	2 102	0	5 102
Liikmemaksud	12 000		0	12 000
Valimised	40 600		-1 742	38 858
Omaosaluse fond	40 000		0	40 000
Reservfond	89 800		0	89 800
MAJANDUS	983 397	0	1 134	984 531
Ehitus	26 190		0	26 190
Ühistranspordi korraldus	556 630		0	556 630
Hiiumaa Sadamad SA	80 000		0	80 000
Üldarendusprojektid-planeeringud	160 000		1 134	161 134
Arenguosakond	91 400		0	91 400
SAHAK	69 177		0	69 177
KESKKONNAKAITSE	28 800	0	17 400	46 200
Jäätmekäitlus	6 450		0	6 450
Muu keskkonnakaitse, sh haldus	22 350		17 400	39 750
ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	780	0	0	780
Kalmistud	780		0	780
TERVISHOID	4 000	0	0	4 000
Muu tervishoid, sh haldamine	4 000		0	4 000
VABAAEG, KULTUUR, RELIGIOON	113 120	32 103	0	145 223
Hiiumaa Noorsootöö Keskus	1 000		0	1 000
Vaba aja üritused	15 000		0	15 000
MTÜdele toetused	30 000		0	30 000
Hiiumaa Muuseum	0	15 000	0	15 000
Ringhäälingu ja kirjastamisteenused	25 000		0	25 000
Muu vaba aeg, sh haldus	42 120	17 103	0	59 223
HARIDUS	3 555 970	1 606	237 138	3 794 714
Hiiu valla lasteaed	504 670		0	504 670
Palade lasteaed	113 940		0	113 940
Suuremõisa lasteaed	56 980		0	56 980
Käina lasteaed	293 680		0	293 680
Emmaste lasteaed	138 960		0	138 960
Lasteaia teenus	18 200		0	18 200
Kärdla Põhikool	886 700		0	886 700
Lauka Põhikool	230 890		0	230 890
Palade Põhikool	315 820		20 068	335 888
Suuremõisa Põhikool	93 220		2 815	96 035
Käina Kool	442 990		0	442 990
Emmaste Põhikool	356 360		8 028	364 388
Põhikooli teenus	48 000		0	48 000
Huvihariduse ja huvitegevuse toetus			206 227	206 227
Muu haridus, sh haldus	55 560	1 606	0	57 166

SOTSIAALNE KAITSE	647 580	10 000	106 060	763 640
Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	128 133		-13 402	114 731
Muu eakate sotsiaalne kaitse	13 100		0	13 100
Laste ja noorte sotsiaalhoolekanne			14 884	14 884
Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	129 899	10 000	52 626	192 525
Toimetulekutoetus	275 435		51 952	327 387
Muu sotsiaalne kaitse, sh haldus	101 013		0	101 013
INVESTEERIMISTEGEVUS	-1 792 501	15 000	0	-1 777 501
Põhivara soetus	-1 584 855		-380 000	-1 964 855
Sihtotstarbelised toetused põhivara soetamiseks			420 000	420 000
Sihtotstarbelised eraldised põhivara soetamiseks	-144 000	15 000	-40 000	-169 000
Finantskulu	-63 646		0	-63 646
FINANTSEERIMISTEGEVUS	1 552 894	0	0	1 552 894
Kohustuste võtmine	1 584 850		0	1 584 850
Kohustuste tasumine	-31 956		0	-31 956
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-152 264	0	-60 149	-212 413

Seletuskiri 2019 aasta eelarve II lugemise juurde

Lähtuvalt üksikisiku tulumaksu heast laekumisest 2018 aastal, suurendada 2019 aasta laekumist 90 610 eurot (kasv võrreldes 2018 aasta tegeliku laekumisega 6%).

Omatulud kasvavad soojuse edasimüügist 2900 eurot.

Muud tegevustulud suurenevad 1000 eurot (kiire interneti omaosalus).

Põhitegevuse kulud suurenevad kokku 94 510 eurot.

Põhitegevuse kulud suurenevad 128 614 eurot.

Valitsussektoris 3702 eurot, majanduses 15 619 eurot, keskkonnakaitstes -5000 eurot, elamu- ja kommunaalmajanduses 1000 eurot, vabaaeg, kultuur, religioon 42 143 eurot, haridus 61 651 eurot, sotsiaalne kaitse 9500 eurot.

Investeeringustegevuses suureneb põhivara müük 7000 eurot (müügitulu suurem kui esialgselt kavandati), põhivara soetus 180 000 eurot, saadav toetus 107 190 eurot. Väheneb eraldised 15 000 eurot (tõstetakse põhitegevuse kuludesse), finantskulu 8000 eurot.

Likviidsed varad vähenevad 76 914 eurot.

Koondeelarve:

	Eelarve projekt 2019	Muudatus ettepanekud 10.01.2019	Eelarve projekt 2019 teine lugemine
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	13 942 149	94 510	14 036 659
Maksutulud	8 983 390	90 610	9 074 000
<i>sh Füüsilise isiku tulumaks</i>	8 629 390	90 610	8 720 000
<i>sh Maamaks</i>	354 000	0	354 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	885 443	2 900	888 343
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 911 156	0	3 911 156
<i>sh Tasandusfond</i>	5 570		5 570
<i>sh Toetusfond</i>	3 137 103		3 137 103
<i>sh Muud saadud toetused tegevuskuludeks</i>	768 483	0	768 483
Muud tegevustulud	162 160	1 000	163 160
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	12 907 092	128 614	13 035 706
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 631 664	23 760	1 655 424
Muud tegevuskulud	11 275 428	104 854	11 380 282
<i>Personalikulud</i>	7 270 402	348	7 270 750
<i>Majandamiskulud</i>	4 005 026	104 506	4 109 532
PÕHITEGEVUSE TULEM	1 035 057	-34 104	1 000 953
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-4 714 303	-42 810	-4 757 113
Põhivara müük (+)	8 000	7 000	15 000
Põhivara soetus (-)	-10 774 918	-180 000	-10 954 918
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	6 348 442	107 190	6 455 632
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine(-)	-144 000	15 000	-129 000
Finantskulud (-)	-151 827	8 000	-143 827
EELARVE TULEM	-3 679 246	-76 914	-3 756 160
FINANTSEERIMISTEGEVUS	2 719 339	0	2 719 339
Kohustuste võtmine (+)	3 725 000	0	3 725 000
Kohustuste tasumine (-)	-1 005 661	0	-1 005 661
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-959 907	-76 914	-1 036 821

Emmaste osavald:

	Eelarve projekt 2019	Muudatus ettepanekud 10.01.2019	Eelarve projekt 2019 teine lugemine
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	958 821	8 220	967 041
Maksutulud	826 315	8 220	834 535
<i>sh Füüsilise isiku tulumaks</i>	782 995	8 220	791 215
<i>sh maamaks</i>	43 320		43 320
Tulud teenuste ja kaupade müügist	31 050	0	31 050
Saadavad toetused tegevuskuludeks	101 146	0	101 146
<i>sh Toetusfond</i>	98 146		98 146
<i>sh Muud saadud toetused tegevuskuludeks</i>	3 000	0	3 000
Muud tegevustulud	310		310
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	796 870	28 800	825 670
ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	82 400	0	82 400
Valitsus	72 400		72 400
Kaasav eelarve	10 000		10 000

AVALIK KORD JA JULGEOLEK	2 500	0	2 500
Päästeteenused	2 500		2 500
MAJANDUS	186 270	10 000	196 270
Maakorraldus	10 900		10 900
Ehitus	8 000		8 000
Valla teed	67 700	10 000	77 700
MA EMKO	99 670		99 670
KESKKONNAKAITSE	28 000	0	28 000
Jäätmekäitlus	7 000		7 000
Avalike alade puhastus	6 000		6 000
Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse	15 000		15 000
ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	31 100	1 000	32 100
Tänavavalgustus	2 000		2 000
Elamumajanduse haldus	6 400		6 400
Kalmistud	10 900	1 000	11 900
Heakord, haljastus	5 500		5 500
Hulkuvad loomad	500		500
Kommunaalmajanduse haldus	5 800		5 800
TERVISHOID	7 600	0	7 600
Emmaste Perearstikeskus	7 600		7 600
VABAAEG, KULTUUR, RELIGIOON	219 980	5 040	225 020
Emmaste Spordihall	24 700		24 700
Emmaste Avatud Noortekeskus	108 480		108 480
Vaba aja üritused	16 000		16 000
MTÜdele toetused	5 000	340	5 340
Emmaste Raamatukogu	24 700	1 700	26 400
Leisu seltsimaja	5 000		5 000
Valgu seltsimaja	1 700		1 700
Käsitöömaja	13 400		13 400
Sõru Muuseum	21 000	3 000	24 000
HARIDUS	173 020	11 760	184 780
Emmaste Lasteaed	66 120	6 140	72 260
Emmaste Põhikool	106 900	5 620	112 520
SOTSIAALNE KAITSE	66 000	1 000	67 000
Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	1 500		1 500
Hoolekandeesutuste teenused	18 000		18 000
Emmaste eakate maja (Kommunaalmaja)	4 200	0	4 200
Muu eakate sotsiaalne kaitse	21 300		21 300
Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	300		300
Muu sotsiaalne kaitse, sh haldus	20 700	1 000	21 700
PÕHITEGEVUSE TULEM	161 951	-20 580	141 371
INVESTEERIMISTEGEVUS	-151 669	-36 000	-187 669
Põhivara müük	5 000	7 000	12 000
Põhivara soetus	-150 424	-43 000	-193 424
Finantskulu	-6 245		-6 245
FINANTSEERIMISTEGEVUS	-76 552	0	-76 552
Kohustuste tasumine	-76 552		-76 552
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-66 270	-56 580	-122 850

Käina osavald:

	Eelarve projekt 2019	Muudatus ettepanekud 10.01.2019	Eelarve projekt 2019 teine lugemine
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	1 600 374	16 720	1 617 094
Maksutulud	1 265 240	12 820	1 278 060
<i>sh Füüsilise isiku tulumaks</i>	<i>1 221 220</i>	<i>12 820</i>	<i>1 234 040</i>
<i>sh maamaks</i>	<i>44 020</i>		<i>44 020</i>
Tulud teenuste ja kaupade müügist	190 032	2 900	192 932
Saadavad toetused tegevuskuludeks	141 902	0	141 902
<i>sh Toetusfond</i>	<i>141 312</i>		<i>141 312</i>
<i>sh Muud saadud toetused tegevuskuludeks</i>	<i>590</i>	<i>0</i>	<i>590</i>
Muud tegevustulud	3 200	1 000	4 200
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	1 349 691	13 528	1 363 219
ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	91 400	1 600	93 000
Valitsus	81 400	1 600	83 000
Kaasav eelarve	10 000		10 000
MAJANDUS	179 863	1 880	181 743
Maakorraldus	13 150	400	13 550
Muu energia- ja soojamajandus	63 442	0	63 442
Ehitus	15 300	500	15 800
Valla teed	28 000	5 000	33 000
Sadamad	12 020	-10 020	2 000
Üldarendusprojektid-planeeringud	10 000	0	10 000
Muu majandus	37 951	6 000	43 951
KESKKONNAKAITSE	63 840	-5 000	58 840
Jäätmekäitlus	15 000	0	15 000
Avalike alade puhastus	48 840	-5 000	43 840
ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	90 400	0	90 400
Tänavavalgustus	12 000		12 000
Elamumajanduse haldus	40 000		40 000
Kalmistud	12 000		12 000
Heakord, haljastus	25 900		25 900
Hulkuvad loomad	500		500
VABAAEG, KULTUUR, RELIGIOON	319 028	5 000	324 028
Kooli sport	9 000		9 000
Käina Spordikeskus	178 900	5 000	183 900
Vaba aja üritused	19 800		19 800
Hiiumaa Loodus- ja tegevuskeskus	24 138		24 138
Käina raamatukogu	56 420		56 420
Käina kultuurikeskus	30 000		30 000
Muu vaba aeg, sh haldus	770		770
HARIDUS	511 876	12 148	524 024
Käina lasteaed	50 794		50 794
Käina Kool	260 660	12 148	272 808
Käina Huvi- ja Kultuurikeskus	199 699		199 699
Muu haridus, sh haldus	723		723
SOTSIAALNE KAITSE	93 284	-2 100	91 184
Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	15 518		15 518
Hoolekandeesutuste teenused	25 000		25 000

Muu eakate sotsiaalne kaitse	15 811	400	16 211
Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	1 000		1 000
INVESTEERIMISTEGEVUS	-865 138	-21 810	-886 948
Põhivara müük	3 000	0	3 000
Põhivara soetus	-1 772 004	-137 000	-1 909 004
Sihtotstarbelised toetused põhivara soetamiseks	934 849	107 190	1 042 039
Finantskulu	-30 983	8 000	-22 983
FINANTSEERIMISTEGEVUS	485 857	0	485 857
Kohustuste võtmine	825 150		825 150
Kohustuste tasumine	-339 293		-339 293
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-128 598	-18 618	-147 216

Kärdla osavald:

	Eelarve projekt 2019	Muudatus ettepanekud 10.01.2019	Eelarve projekt 2019 teine lugemine
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	2 751 430	21 020	2 772 450
Maksutulud	2 022 195	21 020	2 043 215
<i>sh Füüsilise isiku tulumaks</i>	<i>2 001 905</i>	<i>21 020</i>	<i>2 022 925</i>
<i>sh maamaks</i>	<i>20 290</i>		<i>20 290</i>
Tulud teenuste ja kaupade müügist	422 964	0	422 964
Saadavad toetused tegevuskuludeks	306 271	0	306 271
<i>sh Toetusfond</i>	<i>231 928</i>		<i>231 928</i>
<i>sh Muud saadud toetused tegevuskuludeks</i>	<i>74 343</i>	<i>0</i>	<i>74 343</i>
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	2 449 021	22 736	2 471 757
ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	48 580	0	48 580
Valitsus	38 580		38 580
Kaasav eelarve	10 000		10 000
MAJANDUS	124 955	0	124 955
Maakorraldus	20 935		20 935
Muu energia- ja soojamajandus	1 500		1 500
Ehitus	12 320		12 320
Valla teed	27 000		27 000
Kärdla Turg	14 230		14 230
Üldarendusprojektid-planeeringud	15 000		15 000
Muu majandus	33 970		33 970
KESKKONNAKAITSE	96 130	0	96 130
Jäätmekäitlus	13 000		13 000
Avalike alade puhastus	83 130		83 130
ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	182 870	0	182 870
Veevarustus	5 000		5 000
Tänavavalgustus	53 000		53 000
Elamumajanduse haldus	7 000		7 000
Kalmistud	14 500		14 500
Heakord, haljastus	102 770		102 770
Hulkuvad loomad	600		600
VABAAEG, KULTUUR, RELIGIOON	605 289	0	605 289
Spordiüritused	2 000		2 000
Hiiumaa Spordikool SA	162 000		162 000
Hiiumaa Noorsootöö Keskus	129 430		129 430
MTÜdele toetused	15 000		15 000
Hiiu valla raamatukogu	124 689		124 689
Hiiu valla kultuuri- ja vaba aja keskus	165 690		165 690
Muu vaba aeg, sh haldus	6 480		6 480
HARIDUS	820 589	22 436	843 025
Hiiu valla lasteaed	134 069	-1 620	132 449
Kärdla Põhikool	521 680	24 056	545 736
Kärdla Muusikakool	164 840		164 840

SOTSIAALNE KAITSE	570 608	300	570 908
Hiiumaa Sotsiaalkeskus	469 336		469 336
Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	26 395		26 395
Hoolekandeesutuste teenused	42 840		42 840
Muu eakate sotsiaalne kaitse	12 709		12 709
Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	2 542		2 542
Muu sotsiaalne kaitse, sh haldus	16 786	300	17 086
INVESTEERIMISTEGEVUS	-1 325 528	0	-1 325 528
Põhivara soetus	-6 395 158		-6 395 158
Sihotstarbelised toetused põhivara soetamiseks	5 104 593		5 104 593
Finantskulu	-34 963		-34 963
FINANTSEERIMISTEGEVUS	703 333	0	703 333
Kohustuste võtmine	1 065 000		1 065 000
Kohustuste tasumine	-361 667		-361 667
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-319 786	-1 716	-321 502

Kõrgessaare osavald:

	Eelarve projekt 2019	Muudatus ettepanekud 10.01.2019	Eelarve projekt 2019 teine lugemine
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	1 166 121	8 080	1 174 201
Maksutulud	841 920	8 080	850 000
sh Füüsilise isiku tulumaks	768 990	8 080	777 070
sh maamaks	72 930		72 930
Tulud teenuste ja kaupade müügist	172 577	0	172 577
Saadavad toetused tegevuskuludeks	107 294	0	107 294
sh Toetusfond	73 344		73 344
sh Muud saadud toetused tegevuskuludeks	33 950	0	33 950
Muud tegevustulud	44 330		44 330
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	1 086 474	8 080	1 094 554
ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	58 415	0	58 415
Valitsus	48 415		48 415
Kaasav eelarve	10 000		10 000
MAJANDUS	173 364	1 865	175 229
Maakorraldus	4 820		4 820
Muu energia- ja soojamajandus	3 820		3 820
Ehitus	5 200		5 200
Valla teed	44 424		44 424
Tuletornid	97 000	1 500	98 500
Üldarendusprojektid-planeeringud	5 100		5 100
Muu majandus	13 000	365	13 365
KESKKONNAKAITSE	35 600	0	35 600
Jäätmekäitlus	6 600		6 600
Avalike alade puhastus	29 000		29 000
ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	94 270	0	94 270
Tänavavalgustus	15 000		15 000
Elamumajanduse haldus	12 550		12 550
Kalmistud	27 200		27 200
Heakord, haljastus	39 020		39 020
Hulkuvad loomad	500		500
VABAAEG, KULTUUR, RELIGIOON	195 785	0	195 785
Hiiumaa Noorsootöö Keskus	26 330		26 330
MTÜdele toetused	5 000		5 000
Hiiu valla raamatukogu	34 615		34 615
Hiiu valla kultuuri- ja vaba aja keskus	129 840		129 840
HARIDUS	407 140	5 915	413 055
Hiiu valla lasteaed	69 515	1 620	71 135
Kärdla Põhikool	131 235		131 235
Lauka Põhikool	179 390	4 295	183 685
Õpilaskliinid	27 000		27 000
SOTSIAALNE KAITSE	121 900	300	122 200

Hiiumaa Sotsiaalkeskus	89 521		89 521
Hoolekandeesutuste teenused	13 680		13 680
Muu eakate sotsiaalne kaitse	664		664
Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	300		300
Muu sotsiaalne kaitse, sh haldus	17 735	300	18 035
INVESTEERIMISTEGEVUS	-223 722	0	-223 722
Põhivara soetus	-220 000		-220 000
Finantskulu	-3 722		-3 722
FINANTSEERIMISTEGEVUS	-68 741	0	-68 741
Kohustuste tasumine	-68 741		-68 741
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-212 816	0	-212 816

Pühalepa osavald:

	Eelarve projekt 2019	Muudatus ettepanekud 10.01.2019	Eelarve projekt 2019 teine lugemine
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	1 175 343	9 660	1 185 003
Maksutulud	973 370	9 660	983 030
<i>sh Füüsilise isiku tulumaks</i>	920 290	9 660	929 950
<i>sh maamaks</i>	53 080		53 080
Tulud teenuste ja kaupade müügist	29 920	0	29 920
Saadavad toetused tegevuskuludeks	109 413	0	109 413
<i>sh Toetusfond</i>	109 413		109 413
<i>sh Muud saadud toetused tegevuskuludeks</i>	0	0	0
Muud tegevustulud	62 640		62 640
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	1 022 319	9 660	1 031 979
ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	90 518	0	90 518
Valitsus	80 518		80 518
Kaasav eelarve	10 000		10 000
MAJANDUS	116 971	1 874	118 845
Maakorraldus	22 641		22 641
Muu energia- ja soojamajandus	2 800		2 800
Ehitus	22 216		22 216
Valla teed	23 904		23 904
Muu majandus	45 410	1 874	47 284
KESKKONNAKAITSE	31 000	0	31 000
Jäätmekäitlus	9 000		9 000
Avalike alade puhastus	22 000		22 000
ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	60 603	0	60 603
Tänavavalgustus	5 900		5 900
Elamumajanduse haldus	9 000		9 000
Kalmistud	12 000		12 000
Heakord, haljastus	32 403		32 403
Hulkuvad loomad	1 300		1 300
VABAAEG, KULTUUR, RELIGIOON	154 511	0	154 511
Pühalepa Kultuuri- ja Noortekeskus	72 410		72 410
Vaba aja üritused	12 000		12 000
MTÜdele toetused	5 500		5 500
Palade raamatukogu	26 219		26 219
Hellamaa raamatukogu	17 863		17 863
Suuremõisa raamatukogu	20 519		20 519
HARIDUS	448 698	7 786	456 484
Palade lasteaed	37 220		37 220
Suuremõisa lasteaed	25 300		25 300
Palade Põhikool	176 514	5 890	182 404
Suuremõisa Põhikool	102 822	1 896	104 718
Palade Loodushariduskeskus	51 769		51 769
Õpilasklinid	55 073		55 073
SOTSIAALNE KAITSE	120 018	0	120 018
Hellamaa Perekeskus	89 223		89 223
Hoolekandeesutuste teenused	13 200		13 200

Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	300		300
Muu sotsiaalne kaitse, sh haldus	17 295		17 295
INVESTEERIMISTEGEVUS	-355 745	0	-355 745
Põhivara soetus	-652 477		-652 477
Sihtotstarbelised toetused põhivara soetamiseks	309 000		309 000
Finantskulu	-12 268		-12 268
FINANTSEERIMISTEGEVUS	122 548	0	122 548
Kohustuste võtmine	250 000		250 000
Kohustuste tasumine	-127 452		-127 452
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-80 173	0	-80 173

Vallavalitsus:

	Eelarve projekt 2019	Muudatus ettepanekud 10.01.2019	Eelarve projekt 2019 teine lugemine
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	6 290 060	30 810	6 320 870
Maksutulud	3 054 350	30 810	3 085 160
<i>sh Füüsilise isiku tulumaks</i>	2 933 990	30 810	2 964 800
<i>sh maamaks</i>	120 360		120 360
Tulud teenuste ja kaupade müügist	38 900	0	38 900
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 145 130	0	3 145 130
<i>sh Tasandusfond</i>	5 570		5 570
<i>sh Toetusfond</i>	2 482 960		2 482 960
<i>sh Muud saadud toetused tegevuskuludeks</i>	656 600	0	656 600
Muud tegevustulud	51 680		51 680
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	6 202 717	45 810	6 248 527
ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	869 070	2 102	871 172
Vallavolikogu	81 580		81 580
Valitsus	322 000		322 000
Keskne raamatupidamine	194 450		194 450
IT teenused	85 640		85 640
Muud üldised valitsussektori teenused	3 000	2 102	5 102
Liikmemaksud	12 000		12 000
Valimised	40 600		40 600
Omaosaluse fond	40 000		40 000
Reservfond	89 800		89 800
MAJANDUS	983 397	0	983 397
Ehitus	26 190		26 190
Ühistranspordi korraldus	556 630		556 630
Hiiumaa Sadamad SA	80 000		80 000
Üldarendusprojektid-planeeringud	160 000		160 000
Arenguosakond	91 400		91 400
SAHAK	69 177		69 177
KESKKONNAKAITSE	28 800	0	28 800
Jäätmekäitlus	6 450		6 450
Muu keskkonnakaitse, sh haldus	22 350		22 350
ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	780	0	780
Kalmistud	780		780
TERVISHOID	4 000	0	4 000
Muu tervishoid, sh haldamine	4 000		4 000
VABAAEG, KULTUUR, RELIGIOON	113 120	32 103	145 223
Hiiumaa Noorsootöö Keskus	1 000		1 000
Vaba aja üritused	15 000		15 000
MTÜdele toetused	30 000		30 000
Hiiumaa Muuseum	0	15 000	15 000
Ringhäälingu ja kirjastamisteenused	25 000		25 000

Muu vaba aeg, sh haldus	42 120	17 103	59 223
HARIDUS	3 555 970	1 606	3 557 576
Hiiu valla lasteaed	504 670		504 670
Palade lasteaed	113 940		113 940
Suuremõisa lasteaed	56 980		56 980
Käina lasteaed	293 680		293 680
Emmaste lasteaed	138 960		138 960
Lasteaia teenus	18 200		18 200
Kärdla Põhikool	886 700		886 700
Lauka Põhikool	230 890		230 890
Palade Põhikool	315 820		315 820
Suuremõisa Põhikool	93 220		93 220
Käina Kool	442 990		442 990
Emmaste Põhikool	356 360		356 360
Põhikooli teenus	48 000		48 000
Muu haridus, sh haldus	55 560	1 606	57 166
SOTSIAALNE KAITSE	647 580	10 000	657 580
Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	128 133		128 133
Muu eakate sotsiaalne kaitse	13 100		13 100
Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	129 899	10 000	139 899
Toimetulekutoetus	275 435		275 435
Muu sotsiaalne kaitse, sh haldus	101 013		101 013
PÕHITEGEVUSE TULEM	87 343	-15 000	72 343
INVESTEERIMISTEGEVUS	-1 792 501	15 000	-1 777 501
Põhivara soetus	-1 584 855		-1 584 855
Sihotstarbelised eraldised põhivara soetamiseks	-144 000	15 000	-129 000
Finantskulu	-63 646		-63 646
EELARVE TULEM	-1 705 158	0	-1 705 158
FINANTSEERIMISTEGEVUS	1 552 894	0	1 552 894
Kohustuste võtmine	1 584 850		1 584 850
Kohustuste tasumine	-31 956		-31 956
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-152 264	0	-152 264

Seletuskiri 2019 aasta eelarve juurde

Sissejuhatus

Eelarve on eelarveaasta põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude, investeerimistegevuse, finantseerimistegevuse ja likviidsete varade muutuse plaan koos täiendavate nõuete, volituste ja informatsiooniga, mis on aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse vastava aasta tegevuste finantseerimisele.

Eelarvestruktuuri selline jaotus annab võimaluse eristada põhi- ja investeerimistegevust. Eelarvestruktuurist selgub omavalitsusüksuse põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahet, dünaamika ja omafinantseerimise võimekus (investeeringute tegemise ja laenude maksmise võimekus). Netovõlakooormuse arvestuses võetakse omafinantseerimise võimekus omakorda aluseks omavalitsusüksuse netovõlakooormuse piirmäära suurendava näitajana.

KOFS järgi peab eelarves põhitegevuse kulude maht olema väiksem või äärmisel juhul võrdne põhitegevuse tulude mahuga. Seda nimetatakse eelarve põhitegevuse tulemiks. Mida suurem on eelarve põhitegevuse tulem, seda suurem on omavalitsuse finantseerimise võime. Erinevuseks on ka, et sama tegevusala kulud võivad olla erinevates eelarve osades. Seega

näiteks allasutuse eelarve tegelik maht selgub siis, kui erinevates eelarve osades selle allasutuse artiklid summeerida.

Majandusprognoos

Rahandusministeeriumi 2018. aasta suvise majandusprognoosi (12.09.2018) kohaselt on majanduse olukord hea ja sisemised riskid madalad. Välisnõudlus on tugev, soosides siinsete eksporditavate ettevõtete kasvuvõimalusi. Ettevõtete investeringute tase on madal, kuid teadus-arendustegevuse maht kasvab kiiresti. Elanike tarbimiskäitumine on sissetulekutega võrreldes säästlik ja laenuvõtmine ettevaatlik. SKP reaalkasv ulatub 2018. aastal 3,6%ni ja edaspidi jääb 3% lähedale.

Keskmine palk kasvab mulluse 1221 euroga võrreldes sel aastal 1307 euronile ja tuleval aastal 1385 euronile. Keskmise palga reaalkasv, mis arvestab hinnatõusu mõju, on tänavu 3,6% ja 2019. aastal 3,1%. Palgakasv on kooskõlas majanduskasvuga ja ettevõtete kasumid kasvavad palgakuludest kiiremini. Töötus on madal ning tööjõupuudus kimbutab enim ehitus- ja teenindusettevõtteid.

Hinnatõusu veavad suurenenud energiahinnad. Tarbijahinnad kasvasid tänavu 3,3%. Edaspidi hinnakasv mõnevõrra pidurdub, kuna energiahindade tõus peatub ja väheneb maksumeetmete mõju. 2021-2022 aastaks aeglustub hinnatõus 2%ni.

Eelarve koostamise protsess

2019. aasta valla eelarve on koostatud tekkepõhiselt „Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse“ § 13 – 19 alusel. Võrdlusandmed 2018 aasta kohta on kassapõhise eelarve koostamise alusel koostatud. Eelarve on koostatud üheks eelarveaastaks ja esitlusvaluutaks on euro. Valla 2019. aasta eelarve koostamise lähtetingimused kehtestas vallavalitsus 15. august 2018 korraldusega nr 616.

Maksutulude ja ressursitasude jaotusel on muudetud suhte protsente, et katta vallavalitsuse kulusid seoses haridustöötajatele kehtestatud alampalgamäärast, samuti muutunud MTÜdele eraldatava toetuse määrust, kus vallavalitsuse eelarves on suurürituste toetamine. 2018 aastal oli vallavalitsuse tasandile jääv osa 32,79% maksutuludest ja ressursitasudest, mis katab vallavalitsuse kulu, osavalla tuludeks eraldatakse ülejäänud osa (67,21%) maksutuludest ja ressursitasudest. Osavalla põhitegevuse eelarve tulude jaotamisel maksutuludest ja ressursitasudest lähtutakse vastavalt 2017. aasta antud valla tegelikule maksutulude ja ressursitasude laekumise proportsioonile kogu valla tegelike maksutulude ja ressursitasude laekumisest. 2019 aastal on suhe 34% vallavalitsusele ja 66% osavaldadele.

arvestus	2019 aasta eelarve	vallavalitsus	Emmaste	Pühalepa	Käina	Kärdla	Kõrgessaare
2018 aasta suhte alusel							
tulumaks	8 629 390	2829570	797 350	937160	1243610	2038610	783090
maamaks	354 000	116 070	44 115	54 055	44 825	20 665	74 270
kaevandamisõiguse tasu	152 000	49 840		62 970			39 190
vee-ressursitasu	9 660		310	800	3200		5 350
Kokku	9 145 050	2 995 480	841 775	1 054 985	1 291 635	2 059 275	901 900
Muudetud suhte alusel							
tulumaks	8 629 390	2 933 990	782 995	920 290	1 221 220	2 001 905	768 990
maamaks	354 000	120 360	43 320	53 080	44 020	20 290	72 930
kaevandamisõiguse tasu	152 000	51 680		61 840			38 480
vee-ressursitasu	9 660		310	800	3 200		5 350
Kokku	9 145 050	3 106 030	826 625	1 036 010	1 268 440	2 022 195	885 750
Muutus	0	110 550	-15 150	-18 975	-23 195	-37 080	-16 150
Suhte muutuse vajaduse alused:							
Kooli õpetajate/ tugispetsialistide palga kasv		50 613					
Lasteaia õpetajate palga kasv		26 915					
MTÜde toetuste põhimõtete muutus (tegevustor)		10 000					
MTÜde toetuste põhimõtete muutus (investeeri)		10 000					
Laenu tagasimaksud ja intress		19 018					
Kokku		116 546					

Eelarve määrus on summalisel osas koostatud agregeerituna, määruksesse on välja toodud seadusest tulenevad olulised eelarve täitmist reguleerivad nõuded. Eelarve osad on jaotatud tegevusvaldkondadeks ja sisaldavad eraldi alajaotusi sh osavaldasid ja hallatavaid asutusi. Tegevused on eesmärgipõhiselt läbi kaalutud COFOG (*Classification of the Functions of Government*) nõuete kohaselt. Eelarve seletuskirjas antakse ülevaade peamiste tegevusvaldkondade eelarvetest põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude ja investeerimistegevuse lõikes.

Eelarve seosed arengukava ja eelarvestrateegiaga

Arengukava määrab kohaliku omavalitsuse prioriteetsed tegevussuunad ja eelarvestrateegia finantsprojektsiooni. 2019. aasta eelarve projekti koostamisel on aluseks 31. oktoobril 2018 vastuvõetud arengukava ja eelarvestrateegia.

2019. aasta kavandatud tegevused:

- Alustatakse ühendasutuste juhtimise ümberkorraldamise analüüsiga;
- Hallatavate asutuste kasutuses oleva vara riskisus optimaalse hõivatus eesmärgil;
- Hallatavate asutuste IT-tugiteenuse standardiseerimine ja andmesidevõrkude korrastamine ja arendamine;
- Vallavalitsuse ja osavalla valitsuste töötajate/teenistujate rahulolu uuringu läbiviimine;
- Töötatakse välja külade esindusorganite (külanemad, külaseltsid) koostöö põhimõtted (sh statuut);
- Antakse välja regulaarselt Hiiumaa Teatajat;
- Toimuvad regulaarsed kohtumised vallakodanike, vallavalitsuse hallatavate asutuste töötajate ja meedia esindajatega;
- Toetatakse noortevolikogu tegevust;
- Korraldatakse sõprusomavalitsuste, rahvusvaheliste organisatsioonide ja saatkondade esindajatega kohtumisi ning viiakse ellu koostööprojekte;
- Luuakse infobaas (kontaktid) Hiiumaal õppinud noorte kohta kontakti hoidmiseks ning Hiiumaa arengusse kaasamiseks;
- Minnakse üle tekkepõhisele eelarvestamisele;

- Kaasavat eelarvet rakendatakse vallaüleselt;
- Alustatakse Hiiumaa valla üldplaneeringu koostamisega;
- Maakonna kriisikomisjoni töö korraldamine ning kriisiplaani koostamine;
- Koostatakse Hiiumaa tervise- ja heaoluprofiil;
- Töötatakse välja ühtne Hiiumaa esindamise vorm ja stiil (võistlusvorm, esindusriided, logod jms.) koostöös erasektoriga;
- Kaardistatakse Hiiumaa spordivaldkonna korraldus ning töötatakse välja tegutsemispõhimõtted;
- Töötatakse välja ühtsed üle-hiiumaalised huviharidustoetuse kasutamise põhimõtted;
- Kehtestatakse ühtsed põhimõtted spordiorganisatsioonidele ja kultuurisündmustele toetuse andmisel;
- Lepitakse kokku ja määratletakse, mis on Hiiumaa üldhariduskoolides eripärad;
- Sotsiaalteenuste osutamine ja toetuste maksmine viiakse ühtsetele alustele;
- Tuuru maja kohandamine sotsiaalkeskuse teenuse pakkujaks;
- Viiakse läbi korraldatud jäätmeveo hange;
- Koostatakse tegevuskava külastustaristu arendamiseks.

Arendusobjektidest on töös:

- Käina elamuskeskus Tuuletorn;
- Hiiu Valla Lasteaia Kalda maja;
- Kärkla Keskväljak;
- Sotsiaalkeskuse Pargi 3 I etapp;
- Kärkla Põhikool;
- Spordikeskus;
- Paluküla spordirajatised;
- Kõrgessaare Tervisemaja;
- Kõrgessaare katlamaja;
- Hausma kruntide infrastruktuur.

Eelarve eelnõu ja eelarvestrateegia erinevused

Võrreldes Hiiumaa valla 2019 aasta eelarvestrateegiaga, on eelarve eelnõus vähem kavandatud saadavaid toetuseid, kuna toetusfondi eraldised on selgumisel. Samuti osade strateegias kavandatud projektide toetuste summad on täpsustamisel. Likviidsete varade muutuse arvelt tehtavad kulud on suurenenud tänus heale tulumaksu laekumisele, mida selle aasta II lisaeelarvega jäeti kassajääki.

	eelarve- strateegia 2019	Eelarve projekt 2019
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	14 744 560	13 942 149
Maksutulud	8 983 390	8 983 390
<i>sh Füüsilise isiku tulumaks</i>	8 629 390	8 629 390
<i>sh Maamaks</i>	354 000	354 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	887 540	885 443
Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 711 970	3 911 156
<i>sh Tasandusfond</i>	5 570	5 570
<i>sh Toetusfond</i>	3 375 400	3 137 103
<i>sh Muud saadud toetused tegevuskuludeks</i>	1 331 000	768 483
Muud tegevustulud	161 660	162 160
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	13 068 350	12 907 092
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 895 430	1 631 664
Muud tegevuskulud	11 172 920	11 275 428
PÕHITEGEVUSE TULEM	1 676 210	1 035 057
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-4 823 295	-4 714 303
Põhivara müük (+)		8 000
Põhivara soetus (-)	-10 820 017	-10 774 918
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	6 238 322	6 348 442
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine(-)	-90 000	-144 000
Osaluste soetus (-)		0
Finantstulud (+)		0
Finantskulud (-)	-151 600	-151 827
EELARVE TULEM	-3 147 085	-3 679 246
FINANTSEERIMISTEGEVUS	2 719 340	2 719 339
Kohustuste võtmine (+)	3 725 000	3 725 000
Kohustuste tasumine (-)	-1 005 660	-1 005 661
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-427 745	-959 907

Koondeelarve

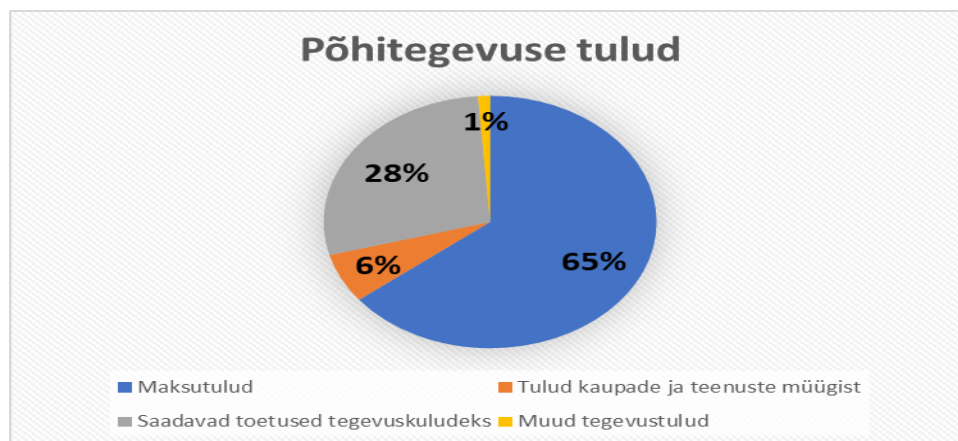
Valla 2019. aasta eelarve põhitegevuse tulude kogumaht eelarve projektis on 13 942 149 eurot, põhitegevuse kulude kogumaht on 12 907 092 eurot. Investeeringustegevus on kokkuvõttes -4 714 303 eurot, sh vara müük 8000 eurot, põhivara soetus 10 774 918 eurot, saadav toetus põhivara soetuseks 6 348 442 eurot, antav toetus põhivara soetuseks 144 000 eurot ning finantskulud 151 827 eurot. Finantseeringustegevus 2 719 339 eurot, millest võetav laen 3 725 000 eurot ja tagasimakstav laen 1 005 661 eurot. Likviidsete varade muutus -959 907 eurot. Eelarve kogumaht 24 983 498 eurot, kasv võrreldes 2018.aasta eelarvega 41% (peamiselt investeeringute kasv).

Koondeelarve:

	Eelarve projekt 2019	2018 korrigeeritud eelarve	Täitmine 2017	Täitmine 2016
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	13 942 149	14 195 121	12 384 611	11 499 183
Maksutulud	8 983 390	8 481 000	7 631 664	7 276 810
sh Füüsilise isiku tulumaks	8 629 390	8 125 000	7 276 995	6 923 461
sh Maamaks	354 000	356 000	354 669	353 349
Tulud kaupade ja teenuste müügist	885 443	866 149	975 885	887 413
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 911 156	4 700 372	3 665 492	3 159 923
sh Tasandusfond	5 570	6 312	30 727	30 727
sh Toetusfond	3 137 103	3 173 305	2 659 268	2 679 832
sh Muud saadud toetused tegevuskuludeks	768 483	1 520 755	975 497	449 364
Muud tegevustulud	162 160	147 600	111 570	175 037
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	12 907 092	12 840 171	11 221 230	9 989 297
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 631 664	1 804 684	1 280 648	955 474
Muud tegevuskulud	11 275 428	11 035 487	9 940 582	9 033 823
PÕHITEGEVUSE TULEM	1 035 057	1 354 950	1 163 381	1 509 886
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-4 714 303	-2 817 772	-2 374 474	-1 399 243
Põhivara müük (+)	8 000	294 017	72 964	113 421
Põhivara soetus (-)	-10 774 918	-3 578 157	-2 505 852	-1 537 228
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	6 348 442	1 002 933	638 797	257 373
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine(-)	-144 000	-231 180	-454 285	-140 430
Osaluste soetus (-)	0	-210 000	-33 600	0
Finantstulud (+)	0	180		
Finantskulud (-)	-151 827	-95 565	-92 498	-92 378
EELARVE TULEM	-3 679 246	-1 462 822	-1 211 093	110 643
FINANTSEERIMISTEGEVUS	2 719 339	1 391 501	1 131 118	144 853
Kohustuste võtmine (+)	3 725 000	2 146 364	2 023 000	2 638 392
Kohustuste tasumine (-)	-1 005 661	-754 863	-891 882	-2 493 539
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-959 907	-71 321	-79 975	255 497

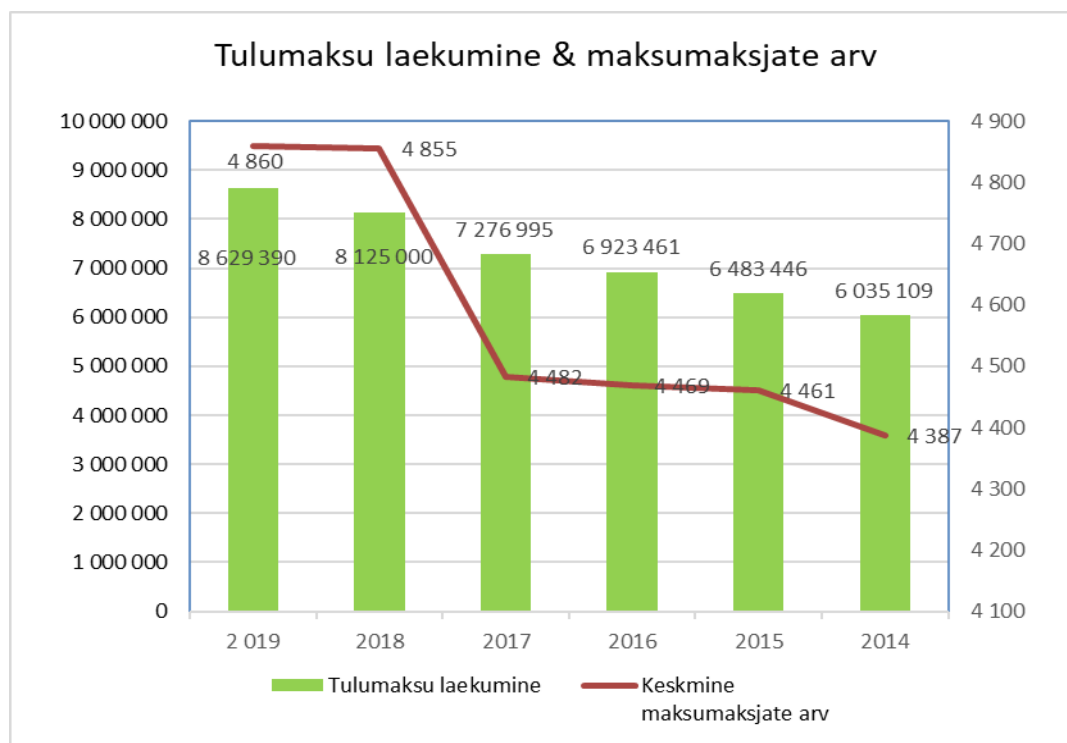
PÕHITEGEVUSE TULUD

Põhitegevuse tulud moodustavad maksutulud, tulud teenuste ja kaupade müügist, toetustest ning muudest tuludest.

Maksutulud 8 983 390 eurot moodustavad põhitegevuse tuludest 65%.

Üksikisiku tulumaks laekub tulumaksuseaduse alusel. Maksu arvestab täismahus Maksu- ja Tolliamet ning kajastab füüsiliselt isikult saadud tulumaksust osa edasiantava maksuna KOV-le. Kohalike omavalitsuste füüsilise isiku tulumaksu osa (11,86%) suurendatakse ja 2019. aastal on arvestatud laekumiseks 11,93 protsenti antud territooriumile registreeritud isikutelt laekunud üksikisiku brutotulust. Üksikisiku tulumaksu laekumise kasvuks prognoositakse ligi 6% võrreldes 2018 aasta eelarvega. Keskmine maksumaksjate arv ei ole eelmiste aastatega võrreldav, kuna 2018.a lisandus maksumaksjate hulka pangahoiustelt intressi maksvad isikud.

Hiiumaa elanike arv vanusegruppide lõikes:

	lapsed 0-6	lapsed 7-18	tööealised 19-64	eakad 65-...	Rahvaarv KOKKU	Muutus
1.01.2018	457	966	6 128	2 029	9 580	0,31%
1.01.2017	481	937	6 174	1 958	9 550	-0,15%
1.01.2016	474	956	6 262	1 872	9 564	-1,52%
1.01.2015	503	981	6 388	1 837	9 709	-1,24%
1.01.2014	516	1022	6511	1780	9 829	

Töötud Hiiumaal kuude lõikes:

aasta	jaanuar	veebruar	märts	aprill	mai	juuni	juuli	august	september	oktoober	november	detsember
2018	231	225	215	195	167	149	153	155	154	155		
2017	173	171	186	165	155	156	160	168	160	174	187	191
2016	201	204	188	182	152	134	127	137	134	153	154	155
2015	206	221	213	197	180	160	165	152	161	170	175	182
2014	303	311	289	248	203	187	182	178	189	185	177	188

Maamaksu maksab maa omanik. Maa koormamisel hoonestusõiguse või kasutusvaldusega maksab maamaksu hoonestaja või kasutusvaldaja. Jätkuvalt riigiomandis oleva maa eest maksab maamaksu riik. Munitsipaalomandis oleva maa eest maamaksu ei maksta.

Maamaksu arvutamise aluseks on maa maksustamishind ja kohaliku omavalitsuse määratav maamaksuäär (Hiiumaa vallavolikogu 12.12.2017 määrus nr 4). 2019.aastaks kavandatakse maamaksu laekumiseks eelarvestrateegias planeeritud suurus.

aasta	maamaksu laekumine	muutus
2019	354 000	-0,56%
2018	356 000	0,37%
2017	354 669	0,37%
2016	353 349	-0,09%
2015	353 663	-6,37%
2014	376 176	

Kaupade ja teenuste müük 885 443 eurot moodustab põhitegevuse tuludest 6%.

Tulud kaupade ja teenuste müügist	Hiiumaa vald KOKKU		Emmaste Osavald		Pühalepa Osavald		Käina Osavald		Kõrgessaare Osavald		Kärdla Osavald		Hiiumaa üldvalitsamine	
Kokku	2019	2 018	2019	2 018	2019	2 018	2019	2 018	2019	2 018	2019	2 018	2019	2 018
Riigilõivud	13 150	15 000	1 000	2 500	4 000	4 500	2 500	3 000	2 500	2 500	3 000	2 500	150	
Lasteaia kohatasud lastevanematelt	38 305	39 901	850	1 200			10 300	10 616	5 815	5 890	21 340	22 195		
Ujumine	0	6 480										6 480		
Lasteaia toitlustustulud	46 500	47 500	5 000	7 000	9 000	11 000			9 500	9 500	23 000	20 000		
Lasteaia kohatasud teistelt KOV	20 000	14 050						0					20 000	14 050
Huvihariduse kohatasud teistelt KOV	0	2 500												2 500
Kooli kohatasud teistelt KOV	18 000	14 668						0					18 000	14 668
Kooli toitlustustulud	73 100	68 700	4 000	2 700	2 500	4 000	22 000	22 000	7 000	3 000	37 600	37 000		
Huvikooli õppemaksud	35 738	36 370					19 738	19 100			16 000	17 270		
Õppekava väline tulu	68 550	72 860	1 000	1 300	5 350	6 500	2 000	2 000	24 000	28 060	36 200	35 000		
Kultuuriasutuste majandustegevus	16 886	31 190	2 000	1 000		3 000	140	140	2 500	2 680	12 246	24 370		
Laekumised spordi-ja	62 490	60 180	2 000	1 000			59 000	58 780	800	400	690			
Laekumised sotsiaalteenuste	266 088	217 860	2 500	2 200	4 900	5 700	3 100	3 610	6 100	3 450	249 488	202 900		
Elamu ja kommunaaltegevuse tulud	47 070	46 500	1 300	5 500	4 170	4 400	27 100	27 100	10 000	4 000	4 500	5 500		
Laekumised transpordi- ja	5 000	1 380	5 000	1 380										
Laekumised Kommunalaasutuste	115 000	102 000	4 000	11 000			17 000	4 000	94 000	87 000				
Üüri ja renditulud	36 376	54 020	2 000	10 700			18 476	25 200	8 700	6 605	7 200	11 515		0
Laekumised õiguste müügist	11 040	10 440					8 178	7 578	1 662	1 662	1 200	1 200		0
Muu kaupade ja teenuste müük	12 150	24 550	400	50			500	10 500		4 000	10 500	10 000	750	

Riigilõiv on riigilõivu seadusega kehtestatud määras tasumisele kuuluv summa juriidiliste toimingute tegemise, avalduste läbivaatamise ja dokumentide väljastamise eest. Lõiv laekub osavalla tuludesse, Hiiumaa vallas kokku planeeritud 13 150 eurot (2018 eelarve 15 000 eurot).

Haridusasutuste majandustegevusest prognoositakse valla eelarvesse 2019. aastal 299 193 eurot (lasteaia kohatasud, toiduraha, huviharidus, ruumide üürid jms) (2018 eelarve 303 029 eurot).

Lasteasutuse majandamiskulu, personali töötasu ja sotsiaalmaks ning õppevahendite kulu kaetakse valla- või linnaeelarve vahenditest ning valla- või linnavolikogu otsusel osaliselt vanemate poolt. Vanemate kaetav osa ühe lapse kohta ei või ületada 20 protsenti Vabariigi Valitsuse kehtestatud palga alammäärast (Koolieelse lasteasutuse seaduse § 27 lõige 3). Kohatasu võib olla 2019. aastal kuni 108 eurot kuus. Hiiumaa vallas on Hiiumaa valla lasteaias 20 eurot kuus, Emmaste lasteaias 3,20 kuus, Käina lasteaias 14, Pühalepa lasteaias ei ole.

Tasu toitlustamiskuludeks laekub lastevanematelt, kelle lapsed käivad valla eelkooliealistes lasteasutustes ning lastevanematelt, kelle lapsed õpivad üldhariduskoolis ning kasutavad õpilaskodu teenust. Samuti laekub tasu toitlustamiskuludeks gümnaasiumi õpilastelt ning valla töötajatelt, kes lasteaias/koolis lõunat söövad. Eelkooliealise lasteasutuse seaduse § 27 lõike 2 alusel lapse toidukulu lasteasutuses katab vanem. Lapse toidukulu päevamaksumuse otsustab

hoolekogu ja kinnitab direktor (kaetakse tegelik toiduainete kulu maksumus). Kooli toiduraha kinnitab vallavalitsus.

Tasu koolitusteenuse osutamisest laekub teistelt omavalitsustelt, kelle lapsed õpivad valla üldhariduskoolides või käivad Hiiumaa valla koolieelsetes lasteasutustes.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 83 alusel osalevad munitsipaalkooli tegevuskulu katmises täies ulatuses teised vallad või linnad proportsionaalselt selles koolis õppivate õpilaste arvuga, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht asub nende valdade või linnade haldusterritooriumil.

Munitsipaalkooli tegevuskulude katmisel lähtutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, kui vallad või linnad ei ole omavahel kokku leppinud teisiti. Tegevuskulu mõistetakse raamatupidamise seaduse tähenduses.

Vabariigi Valitsuse 21.detsembri 2017. määrusega nr 195 „Õppekoha tegevuskulu piirmäär ühe kuu kohta 2018. aastal“ on tegevuskulu piirmääraks 2018. aastal kehtestatud 89 eurot.

Eelkoolialise lasteasutuse seaduse § 27 lõike 6 alusel lasteasutuse valla- või linnaeelarvest kaetavate majandamiskulu, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulu katmises osalevad täies ulatuses teised vallad või linnad proportsionaalselt nende haldusterritooriumil elavate selles lasteasutuses käivate laste arvuga.

Laekumiste suuruseks kultuuri- ja kunstialasest tegevusest prognoositakse valla 2019. aasta eelarves 77 376 eurot. (2018 eelarve 91 370 eurot)

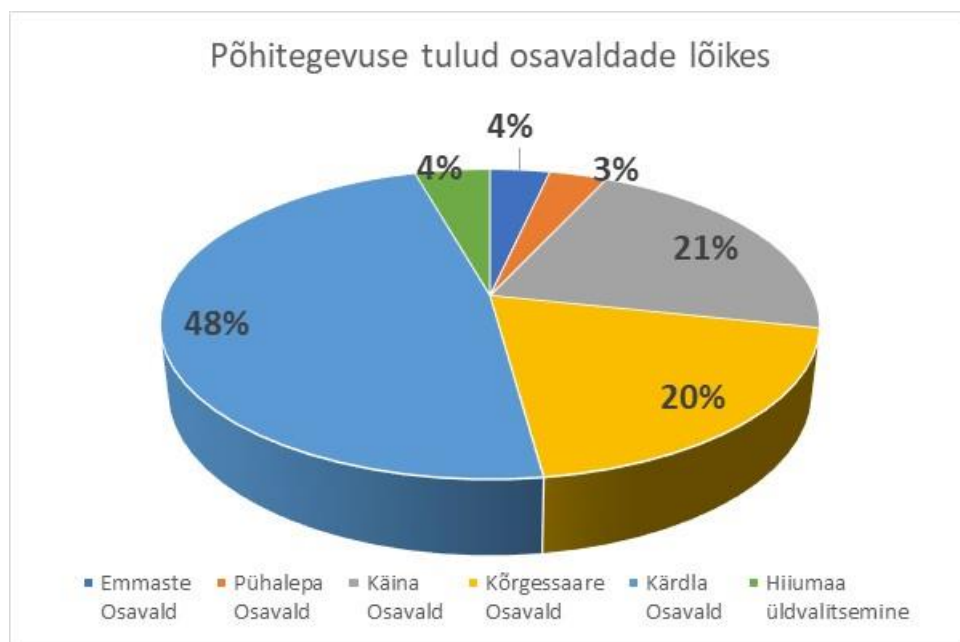
Tulu suuruseks sotsiaalalialasest tegevusest prognoositakse valla 2019. aasta eelarves 266 088 eurot (2018 eelarve 215 760 eurot).

Elamu- ja kommunaaltegevusest laekuva tulu suuruseks prognoositakse valla 2019 aasta eelarves 31 870 eurot. (2018 eelarve 41 000 eurot)

Muudelt majandustegevustelt prognoositakse tulu 115 000 eurot (2018 eelarve 117 500 eurot)

Üürist ja rendist planeeritakse 2019. aasta eelarvesse 54 576 eurot (2018 eelarve 54 020 eurot).

Hoonestusõiguste müügist tulu 11 040 eurot (2018 eelarves 10 440 eurot)

Saadavad toetused tegevuskuludeks 3 911 156 eurot moodustavad põhitegevuse tuludest 28%.

Tasandusfond

Kaevandamistasude muutmise kompensatsiooniks eraldatakse tasandusfondi 5570 eurot.

Toetusfond

Toetusfond on esialgselt kavandatud 3 137 103 eurot, toetused 2018 aasta tasemel, välja arvatud õpetajate tööjõukulud, kus arvestatud õpetajate palga alamääraks 1250 eurot. Summad korrigeeritakse eraldiste selgumisel.

- Üldhariduskoolide pidamiseks antav toetus sisaldab toetust põhikooli õpetajate, direktorite ja õppealajuhatajate tööjõukuludeks, nende täienduskoolituseks, õppekirjanduseks, koolilõunaks, tõhustatud ja eritoe tegevuskuludeks;

Õpilaste arv	Kool	Õpetajate palga toetusfond	Direktorid ja õppealajuhatajad	Tõhustatud ja eritoe tegevustoetus	Kokku
74	Palade Põhikool	234 123	12 259	0	246 381
24	Suuremõisa Põhikool	79 015	3 976	0	82 991
157	Käina Põhikool	325 472	26 009	18 156	369 637
91	Emmaste Põhikool	278 480	15 075	5 340	298 895
55	Lauka Põhikool	133 298	9 111	1 068	143 477
313	Kärdla Põhikool	739 271	51 851	97 188	888 310
714	HIUMAA KOKKU	1 789 659	118 281	121 752	2 029 692

- Täiendkoolituseks, õppekirjanduseks ning koolilõunaks kajastub toetus 180 032 eurot osavallas:
 - Emmaste osavald 22 722 eurot;
 - Käina osavald 39 448 eurot;
 - Kärdla osavald 79 006 eurot;
 - Kõrgessaare osavald 13 920 eurot;
 - Pühalepa osavald 24 936 eurot.
- Koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetus 86 167 eurot;
- Raske ja sügava puudega lastele abi osutamise toetus 24 713 eurot;
- Huvihariduse ja -tegevuse toetus 39 000 eurot;
- Toimetulekutoetuse maksmise hüvitis 275 435 eurot;
- Sotsiaaltoetuste ja -teenuste osutamise toetus 24 943 eurot;
- Matusetoetus 30 669 eurot;
- Rahvastiku toimingute kulude hüvitis 11 341 eurot;
- Kohalike teede hoiu toetus 435 111 eurot, sh:
 - Emmaste osavald 75 424;
 - Kärdla osavald 131 922;
 - Kõrgessaare osavald 59 424;
 - Pühalepa osavald 84 477;
 - Käina osavald 83 864.

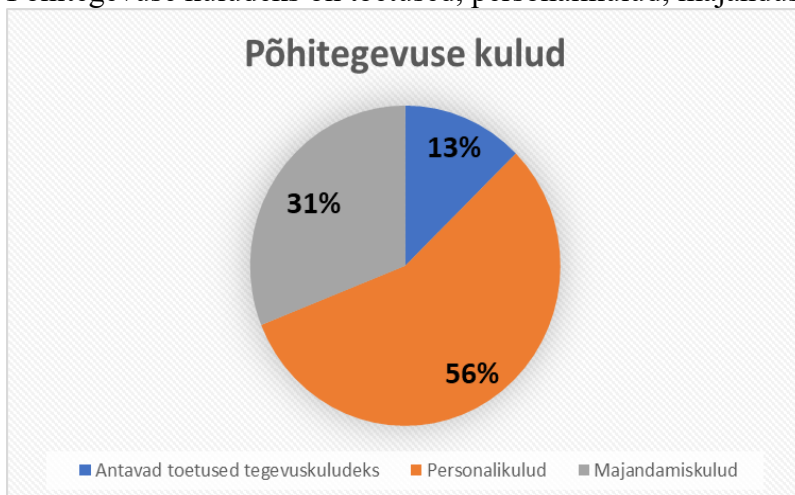
Toetused tegevuskuludeks on kavandatud 768 483 eurot järgnevalt:

- Emmaste osavald 3000 eurot;
- Käina osavald 590 eurot;
- Kärdla osavald 74 343 eurot;
- Kõrgessaare osavald 17 700 eurot;
- Vallavalitsus 656 600 eurot (sh 551 000 eurot ühistranspordi korralduseks).

Muud tegevustulud 162 160 eurot moodustavad Põhitegevuse tuludest 1%.
Tulud kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu 152 000 eurot;
Laekumine vee erikasutusest 9 660 eurot;
Muud tulud 500 eurot.

PÕHITEGEVUSE KULUD

Põhitegevuse kuludeks on toetused, personalikulud, majanduskulud ning muud kulud.

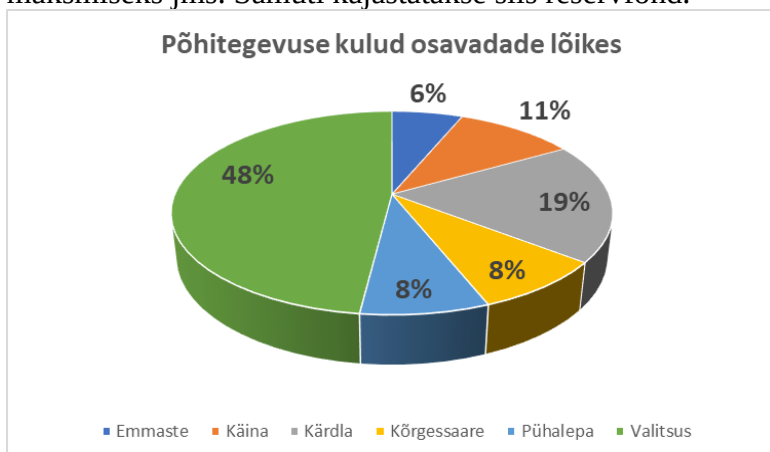
Antavad toetused eelarvest planeeritakse sotsiaaltoetusteks, mittetulundusühingutele tegevustoetusteks ja organisatsioonide liikmemaksudeks.

Personalikulude eelarvestamise aluseks on planeeritavad koosseisud, palga- ja töötasuastmestikud. Palgafondi arvestatakse koos tööandja maksudega. Lisaks töötasudele arvestatakse personalikulude eelarvesse vahendid töötajate õppelaenude põhiosade kustutamiseks ja neilt makstavateks erisoodustusmaksudeks, teenuste ostmiseks käsundus- või ühekordsete töövõtulepingute alusel.

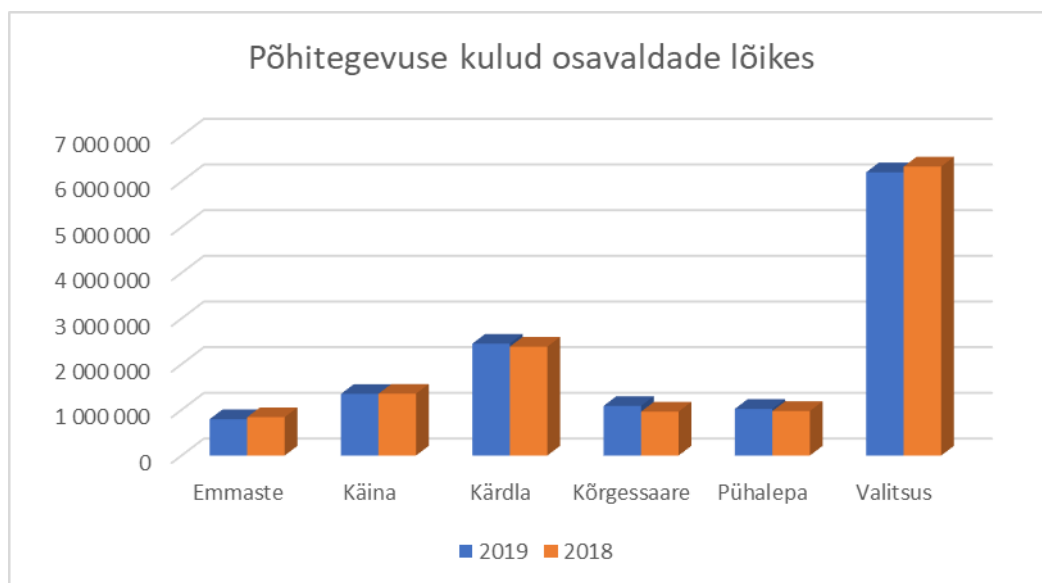
Kulud õppelaenude põhiosade kustutamiseks ja erisoodustusmaksude tasumiseks kaetakse riigieelarvest.

Majandamiskulude eelarvest kaetakse kulud ruumide- ja hoonete majandamiskuludeks, jooksvaks remondiks, õppevahenditele, inventarile, infotehnoloogiale, koolitustele, alus-, põhi- ja keskharidusteenuse sisse ostmiseks.

Muude tulude eelarvest kaetakse riigilõivude ja loodusressursside kasutamise tasude maksmiseks jms. Samuti kajastatakse siis reservfond.

	Eelarve projekt 2019		2018 korrigeeritud eelarve	
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	12 907 092	100%	12 840 171	100%
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 631 664	12,6%	1 804 684	14,1%
Muud tegevuskulud	11 275 428	87,4%	11 035 487	85,9%
<i>Personalikulud</i>	7 270 402	56,3%	6 643 412	51,7%
<i>Majandamiskulud</i>	4 005 026	31,0%	4 392 075	34,2%

EMMASTE OSAVALD 796 870 eurot, moodustavad põhitegevuse kuludest 6%.

Valitsussektori teenused

Emmaste osavalla valitsuse majanduskuludeks on planeeritud 30 400€. Alates 2018 II poolaastast koristaja asemel koristusteenus.

Avalik kord ja julgeolek

Emmaste osavallavalla territooriumi üldise päästevõimekuse tugevdamiseks on eelarves planeeritud majandamiskuludeks Emmaste vabatahtlike päästekomandole 2500 €, millega kaetakse päästekomando maja elektrikulud ja sõidukite küte.

Majandus

Maakorralduse majanduskulud koosnevad sõidukuludest ning info ja kommunikatsioonikuludest.

Osavalla teedele planeeritud vahendid teede hoolduseks, masinapargi ülalpidamiseks ning muudeks majanduskuludeks. Bussipaviljonide majandamiskulud kasutatakse paviljonide hoolduseks ja uue paviljoni ostuks.

EMKO majandamiskulud koosnevad Ollima kuuri elektrikuludest, osavalla remondifondist, masinapargi hoolduskuludest ja töövahendite soetamisega soetud kuludest.

Keskkonnakaitse

Jäätmeäritluse tegevuskuludes sisaldub osavalla asutuste jäätmeveoringide korraldamine ja samuti Külama prügila järelhoolduse nõuetele vastava seire ja vajalike tööde kulud.

Lumetõrjeks vastavad vahendid on planeeritud avalike alade puhastuse tegevusala alla.

Elamu- ja kommunaalmajandus

Tänavavalgustuse kuludes on planeeritud valgustuse elektrikulud ja pirnide vahetamisega seotud kulud.

Kalmistute majandamiskuludes on planeeritud kulutused Emmaste ja Mänspe kalmistute hooldamiseks, korrashoiuks ja vajalike tööriistade soetuseks.

Planeeritud on ka hulkuvate loomade püüdmise ja hooldamise korraldamisega seotud kulud.

Elamumajanduse majandamiskuludes on planeeritud kulutused vallale kuuluvate korterite omanikupoolsete kohustusteks.

Bussipaviljoni kulu koosneb bussipeatuste korrashoiust ja elektri kuludest.

Heakorra ja haljastuse majanduskulud hõlmavad niitmiste jm korrashoiuteenused.

Tervishoid

Tervishoiukulud ehk Emmaste Perearstikeskuse maja kulud on prognoositud eelmise aastaga võrreldes väiksemad küttesüsteemi vahetuse tulemusena.

Vaba aeg, kultuur

Spordibaasi kuludes on planeeritud maja haldamisega seotud kulud, mis koosnevad hoone elektrikuludest, rajatiste ja ruumide korrashoiu kuludest, Emmaste MiniArena hoolduskuludest ja spordiinventari soetamise kuludest.

Emmaste Avatud Noortekeskuse majanduskulud koosnevad hoone küttekuludest, korrashoiukuludest, infotehnoloogiakuludest, auto hooldus- ja ülalpidamiskuludest, igakuistest tegevuste läbiviimise kuludest ning projektide omaosaluste kuludest.

Spordi – ja kultuuriürituste korraldamiseks osavallas planeeritud 16000€.

Emmaste osavalla vaba aja üritused	Eelarve
	16000
<i>Vabariigi aastapäev</i>	1000
<i>Emadepäeva jooks</i>	1000
<i>Kevad ja jõulukontsert</i>	2500
<i>Jaanipäev</i>	2000
<i>Suveüritused</i>	1000
<i>Isadepäev</i>	500
<i>Rattaralli</i>	1500
<i>Teater/kino ja jms</i>	1000
<i>Kalendripühade tähistamine</i>	600
<i>Loengud, seminarid jms</i>	600
<i>VAK huviringide kulud</i>	1500
<i>Laululind</i>	300
<i>Rammumees</i>	500
<i>Projektide omaosalus</i>	2000

Raamatukogu majanduskulud koosnevad maja haldamisega seotud kuludest, raamatute ja perioodika tellimuste täitmisest ning samuti on planeeritud raha ürituste korraldamiseks.

Leisu ja Valgu seltsimajade kulud on seotud majade kütte ja korrashoiu kuludega. Mõlemad seltsimajad on antud kasutada seltsidele seltsitegevuse korraldamiseks.

Sõru Muuseumi majanduskuludest suurimad on hoone korrashoiukulud. Lisaks on planeeritud raha muuseumi eksponaatide soetamiseks ja näituste korraldamiseks.

Haridus

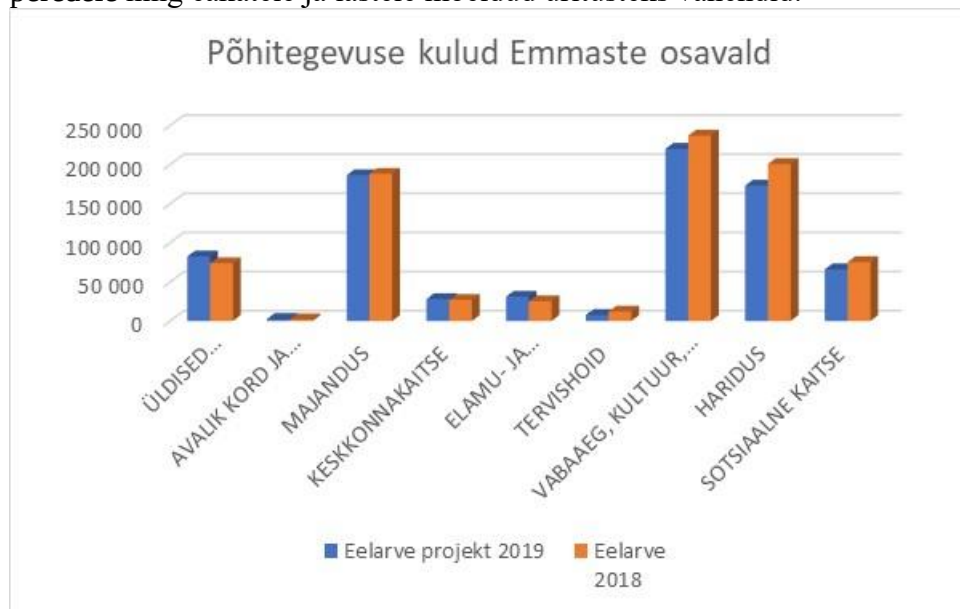
Emmaste lasteaia majandamiskuludeks on hoone ülalpidamiskulud, inventari kulud, õppevahendite kulud, ujumisega seotud kulud ning planeeritud on üritusteks ja tegevusteks, nii lastele kui täiskasvanutele.

Emmaste põhikooli majanduskuludeks on planeeritud vahendid hoone ülalpidamiseks, info – ja kommunikatsiooni kuludeks, inventari ostuks, ürituste, kontserdite ja õppeprogrammide läbiviimiseks, samuti õppevahendite soetusteks.

Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalse kaitse kuludes sisalduvad eakate seltsitegevuse toetamisega seotud kulud, eakate koduteenuste ja sotsiaalsõidukite kulud, hooldekodu kohamaksud (4 hoolealust).

Sotsiaalse kaitse kuludesse on planeeritud veel eakate juubeli lilled, toidupakid abivajavatele peredele ning eakatele ja lastele mõeldud üritusteks vahendid.

Investeeringutest on kavandatud teedesse 75 424 eurot (mustkate kooli ümbruse teed, parkla, jalgteed ja liikumisala, kortermajade vahelised teed, parklad), perearstikeskuse küttesüsteemi 10 000 eurot ja lasteaia välitöödeks 15 000 eurot.

KÄINA OSAVALD 1 349 691 eurot moodustavad põhitegevuse kuludest 11%.

Valitsussektori teenused

Käina osavalla valitsuse majanduskuludeks on planeeritud 36 450€.

Majandus

Maakorralduse majanduskulud koosnevad sõidukuludest ning info ja kommunikatsioonikuludest.

Muu energia tegevuskuludeks planeeritud katlamaja kütteks materjali ost.

Osavalla teedele planeeritud vahendid teede hõõveldamiseks, tolmutõrjeks ning avariide likvideerimiseks.

Orjaku sadama majanduskuludes korrashoiu- ja remondimaterjalid, elektrikulud ning kulud inventari soetuseks ja parenduseks.

Üldarendusprojektides uurimis- ja arendustöödeks 10000€.

Muu majanduse tegevusala alla planeeritud värvikampaania osamaks, remondifond ning haldusjuhi sõiduauto ja koolituskulud.

Keskkonnakaitse

Jäätmeäritluse tegevuskuludes sisaldub osavalla asutuste jäätmeveoringide korraldamine, ohtlike jäätmete vedu ning vana prügi järelvalve ja seire aruande kulud.

Lumetõrjeks vastavad vahendid on planeeritud avalike alade puhastuse tegevusala alla.

Elamu- ja kommunaalmajandus

Tänavavalgustuse kuludes on planeeritud valgustuse elektrikulud ja pirnide vahetamisega seotud kulud.

Kalmistute majandamiskuludes on planeeritud kulutused kalmistute hooldamiseks, korrashoiuks ja vajalike tööriistade soetuseks.

Planeeritud on ka hulkuvate loomade püüdmise ja hooldamise korraldamisega seotud kulud.

Elamumajanduse majandamiskuludes on vallale kuuluvate korterite hoolduseks mõeldud vahendid.

Heakorra ja haljastuse majanduskulud hõlmavad niitmiste ja korrashoiuteenuseid ning veoauto kulusid.

Vaba aeg, kultuur

Käina Spordikeskuse suurimaks majandamiskuluks on spordikeskuse hoone kütte ja hoolduskulud. Samuti on planeeritud vahendid inventari ostuks, ürituste korraldamiseks ja muudeks majanduskuludeks.

Käina kooli spordi tegevusalale planeeritud võistlustel ja laagrites osalemise kulud ning treening inventariks vahendid.

Hiiumaa Loodus- ja Tegevuskeskuse majandamise kulud koosnevad hoonete ja ruumide majandamiskuludest ning sõidukite majandamiskuludest.

Raamatukogu majanduskulud koosnevad maja haldamisega seotud kuludest, raamatute ja perioodika tellimuste täitmisest ning samuti on planeeritud raha ürituste korraldamiseks.

Käina Kultuurikeskuse majanduskuludeks on samuti hoonete ja ruumidega seotud kulud.

Haridus

Käina lasteaia majandamiskuludeks on hoone ülalpidamiskulud, inventari kulud, õppevahendite kulud, ujumisega seotud kulud ning planeeritud on üritusteks ja tegevusteks vahendid.

Käina põhikooli majanduskuludeks on planeeritud vahendid hoone ülalpidamiseks, info – ja kommunikatsiooni kuludeks, inventari ostuks, ürituste ja õppeprogrammide läbiviimiseks, samuti õppevahendite soetusteks.

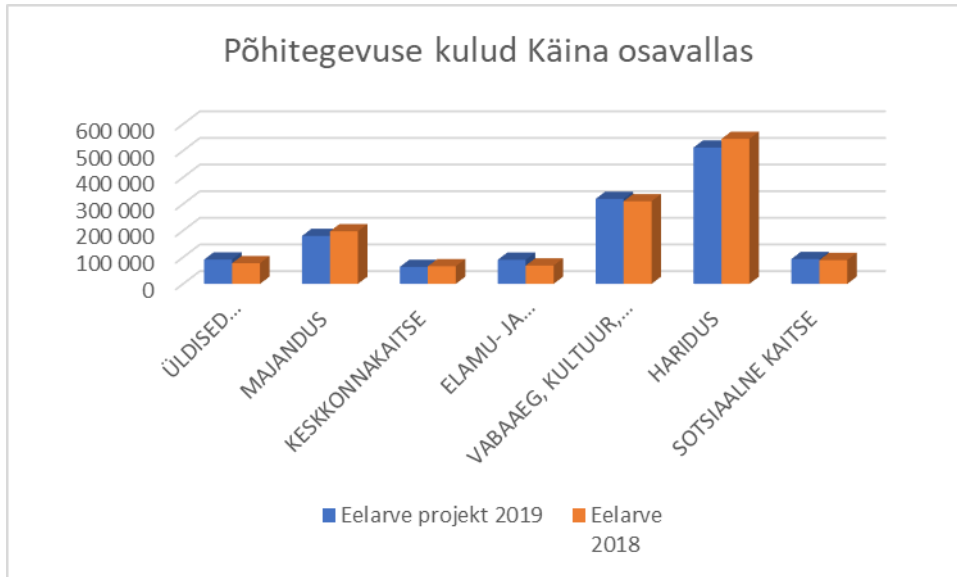
Käina Huvi- ja Kultuurikeskuse majanduskulud koosnevad korrashoiuteenustest, remondi ja korrashoiu materjalidest, sõidukite majanduskuludest, planeeritud on inventari hoolduseks ja seotusteks vahendid, vahendid koolitusteks, üritusteks ja õppevahendite soetusteks.

5525 vaba aja sis. kulu	KOKKU	huvikool	noored	kultuur
Laulu- ja tantsupeo kulud	900			900
Erinevad töötoad õpilastele	1200	800	400	
Koolivaheajad	900		900	
Noorte üritused 4 tk	600		600	
Noorte väljasõidud	450		450	
Näitusväljapanekud	300	300		
Õppelaagrid 2 tk	400	400		
Koolikontserdid	650	650		
Projektide osalused	2500	800	700	1000
Erinevate kontsertide osalus	700			700
Malev noortele suvel	1000		1000	
Jaanipäev	2700			2700
Esinemisreisid	150	150		
Konkursid	300	300		
Maakonna üritustel osalemine	700	250	150	300
Tantsufestival 2019	500			500
Õpetajate õppereis	300	300		
Täiskasvanud huviringide kont.	300			300
Esimene advent	350			350
KOKKU	14900	3950	4200	6750

Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalse kaitse kuludes sisalduvad eakate seltsitegevuse toetamisega seotud kulud, eakate koduteenuste ja sotsiaaltranspordi kulud, hooldekodu kohamaksud Käinas, Tohvri Hooldekodus, Samaarias ning vahendid turvakodu kasutuseks.

Sotsiaalse kaitse kuludesse on planeeritud veel eakate juubeli lilled, toidupakid abivajavatele peredele ning vahendid eakatele ja lastele mõeldud üritusteks.

Investeeringutest on kavas teedesse panustada 116 000 eurot (Mereküla tee II etapp, Luguse küla tee), Orjaku sadamasse Smart Marina projekti investeeringu kaasfinantseerimise osa 25 000 eurot, väljõusaal, Lussuliiva summas 35 000 eurot, tänavavalgustus 5000 eurot, Spordikeskus 20 000 eurot ja Tuuletorn 1 571 004 eurot. Kuna Tuuletorn ei ole ainult Käina piirkonnale, siis 2019 aastal omaosalusest 50% (636 155 eurot) on Hiiumaale tervikuna ja kajastub vallavalituse investeeringutes.

PÜHALEPA OSAVALD 1 022 319 eurot moodustavad põhitegevuse kuludest 8%.

Valitsussektori teenused

Pühalepa osavalla valitsuse majanduskuludeks on planeeritud 33 300€.

Majandus

Maakorralduse ja ehituse majanduskulud koosnevad sõidukuludest, koolituskuludest ning maa mõõdistamise kuludest.

Muu energia tegevuskuludeks planeeritud katlamajade ventilatsioonide ja katelde remondi vahendid.

Osavalla teedele planeeritud vahendid teede hõõveldamiseks, tolmutõrjeks ning avariide likvideerimiseks.

Bussipeatuste remondiks ja hoolduseks mõeldud vahendid.

Muu majanduse tegevusala alla planeeritud värvikampaania osamaks, remondifond, rajatiste majandamiskulud ning haldusjuhi sõiduauto kulud.

Keskkonnakaitse

Jäätmeäitluse tegevuskuludes sisaldub osavalla asutuste jäätmeveoringide korraldamine, ohtlike jäätmete vedu, projekti „Teeme ära“ kulud, inventari kulusid.

Lumetõrjeks vastavad vahendid on planeeritud avalike alade puhastuse tegevusala alla.

Elamu- ja kommunaalmajandus

Tänavavalgustuse kuludes on planeeritud valgustuse elektrikulud ja pirnide vahetamisega seotud kulud.

Kalmistute majandamiskuludes on planeeritud kulutused kalmistute hooldamiseks, korrashoiuks ja vajalike tööriistade soetuseks.

Planeeritud on ka hulkuvate loomade püüdmise ja hooldamise korraldamisega seotud kulud.

Elamumajanduse majandamiskuludes on planeeritud Heltermaa klubimaja hoolduseks mõeldud vahendid.

Heakorra ja haljastuse majanduskulud hõlmavad Suuremõisa kompleksi heakorda ja haljastust, samuti sõidukite majandamiskulusid.

Vaba aeg, kultuur

Suuremõisa Noortekeskuse majanduskuludeks on planeeritud hoonete ja ruumide ülalpidamiskulud, info ja kommunikatsioonikulud, inventari soetuse kulud ning ürituste korraldamiseks mõeldud kulud.

Vaba aja erinevateks üritusteks on planeeritud 12000€.

Raamatukogude majanduskulud koosnevad maja haldamisega seotud kuludest, raamatute ja perioodika tellimuste täitmiseks, inventariks ning samuti on planeeritud raha ürituste korraldamiseks.

Haridus

Palade ja Suuremõisa lasteaia majandamiskuludeks on hoone ülalpidamiskulud, inventari kulud, õppevahendite kulud, toitlustuseks mõeldud kulud, ujumisega seotud kulud ning paneeritud on üritusteks ja tegevusteks vahendid.

Palade ja Suuremõisa põhikoolide majanduskuludeks on planeeritud vahendid hoone ülalpidamiseks, info – ja kommunikatsiooni kuludeks, inventari kulud klassimööbli ostuks, ürituste ja õppeprogrammide läbiviimiseks, samuti õppevahendite soetusteks.

Palade Loodushariduskeskuse majandamiskuludes on korrashoiu ja remondikulud, korrashoiuteenuse kulud põrandate pesuks õppeklassides ning akende pesuks, IT vahendid laserprinteri värvideks ning arvutite hoolduseks, õppevahendid, akvaariumi hoolduseks ja õppeprogrammide läbiviimiseks ning kulud ürituste läbiviimiseks.

Õpilasliinide tegevusala all on bussiga seotud kulud.

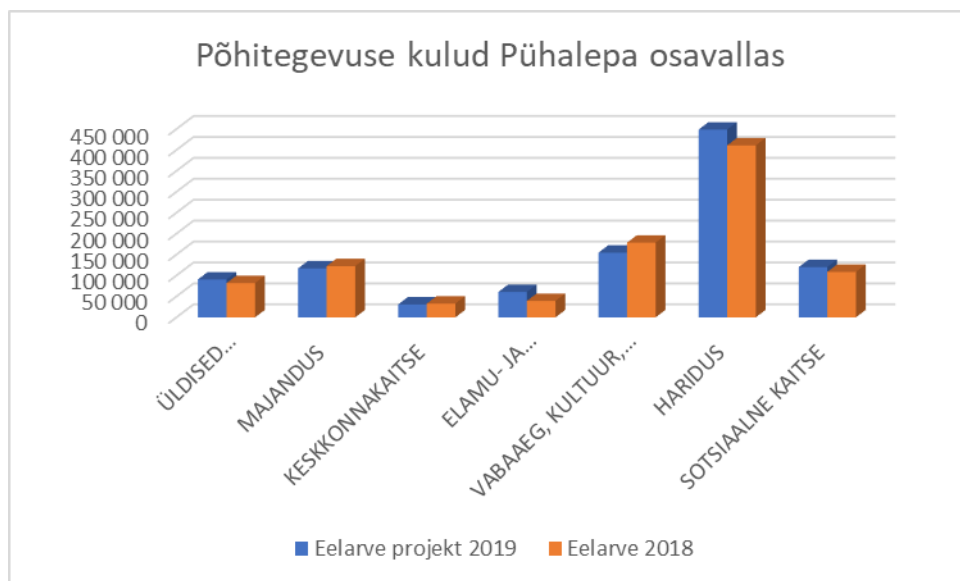
Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalse kaitse kuludes sisalduvad eakate seltsitegevuse toetamisega seotud kulud, eakate koduteenuste ja sotsiaaltranspordi kulud, Tohvri Hooldekodu kolme patsiendi kohamaksud.

Hellamaa Sotsiaalmaja majanduskuludes on hoonete ja ruumide kulud, valvekulud, remondivahendid ning inventari soetuseks vahendid.

Hellamaa Perekeskuse majanduskulud hõlmavad hoonete ja ruumide ülalpidamiskulusid, auto ülalpidamiskulusid, info ja kommunikatsiooni kulusid, inventari soetuseks mõeldud kulud ning eakatele mõeldud ürituste korraldamiseks vahendid.

Sotsiaalse kaitse kuludesse on planeeritud veel eakate juubeli lilled ja toidupakid abivajavatele peredele.

Investeeringustegevuses on kavas teedesse panustada 84 477 eurot, bussipeatustesse päikesepaneeliga valgustuspostid (alustades Kärblast nn kiirtee äärest ~6 tk), Paluküla Spordirajad ja kergliiklustee summas 539 000 eurot (kergliiklustee omaosalusest 50% vallavalitsuse osalus, 25% Kärbla osalus ja 25% Pühalepa osalus).

KÕRGESSAARE OSAVALD 1 086 474 eurot moodustavad põhitegevuse kuludest 8%.

Valitsussektori teenused

Kõrgessaare osavalla valitsuse majanduskuludeks on planeeritud 8720€.

Majandus

Maakorralduse ja ehituse majanduskuludeks on koolituse ja sõidukulud.

Muu energia tegevuskuludes on planeeritud katlamajade hoolduseks ja remondiks vahendid.

Osavalla teedele planeeritud vahendid teede pindamiseks ning avariide likvideerimiseks.

Tuletornide majandamiskuludeks planeeritud vahendid hoonete ja ruumide majandamiskuludeks, elektrikuludeks ning IT kuludeks.

Üldarendusprojektides on planeeringute maamõõtmiskulud.

Muu majanduse tegevusala alla on planeeritud värvikampaania osamaks ning remondifond .

Keskkonnakaitse

Jäätmeäritluse tegevuskuludes sisaldub osavalla jäätmeveoringide korraldamine.

Lumetõrjeks vastavad vahendid on planeeritud avalike alade puhastuse tegevusala alla.

Elamu- ja kommunaalmajandus

Tänavavalgustuse kuludes on planeeritud valgustuse elektrikulud ja pirnide vahetamisega seotud kulud ning autonoomsed LED valgustuspunktid bussipeatustesse.

Kalmistute majandamiskuludes on kulutused kalmistute hooldusteenuseks.

Planeeritud on ka hulkuvate loomade püüdmise ja hooldamise korraldamisega seotud kulud.

Elamumajanduse majandamiskuludes on planeeritud hoonete hoolduseks mõeldud vahendid.

Heakorra ja haljastuse majanduskulud hõlmavad Reigi pastoraadi aia kulud, kraavide rajamist ning eelvoolude puhastamist. Samuti sõidukulused ning vahendeid inventariks.

Vaba aeg, kultuur

Kõrgessaare Noortemaja majandamiskuludes on planeeritud kütte ja elektrikulu, tööga seotud sõidukulud, IT hoolduskulud, projektide omafinantseering ning üritused suunatud noortele vastavalt tegevuskavale.

Kõrgessaare raamatukogu majanduskulud koosnevad maja haldamisega seotud kuludest, raamatute ja perioodika tellimuste täitmiseks, inventariks ning samuti on planeeritud raha ürituste korraldamiseks.

Kõrgessaare Vabaajakeskuse majandamiskuludes on ruumide ülalpidamiskulud, IT hoolduskulud, inventari majandamiskulud, õppevahendite ja koolitusekulud, vahendid ürituste korraldamiseks.

Kuupäev	Tegevus	PLANEERITUD			
		Toetused EUR	Omatulu: piletimüük	Valla eelarve EUR	KOKK
jaanuar	Koolivaheaja kunstipäevad			200	200
17.01.2019	Kultuurikorraldajate aastapidu	2500		1000	3500
talv	Muusika Eestimaale 100 talvine programm	800	500	1500	2800
5.03.2019	Vastlapäeva tähistamine			300	300
20.03.2019	Valla tantsijate kevadkontsert	300		200	500
10.-11.04.2019	Piirkonna laste lauluvõistlus			500	500
8.05.2019	Emadepäeva kontsert	150		650	800
kevad	Kunstiringide kevadnäitus			100	100
1.06.2019	Lastekaitsepäeva tähistamine			250	250
suvi	Kunstiringide suvelaager			300	300
22.06.2019	Jaaniõhtu tähistamine			2700	2700
08.2019	Kontsertsari "Mõisapargi muusika"	900	500	1600	3000
august	Lestafestival	8000		4000	12000
sügis	Muusika Eestimaale 100 sügise programm	850	500	650	2000
2.11.2019	Hingedepäeva kontsert			200	200
sügis	Kunstiringide sügisnäitus			100	100
12.2019	Kõrgessaare piirkonna jõulupidu			800	800
12.2019	Kõrgessaare piirkonna koduste laste jõulupidu			300	300
31.12.2019	Uusaasta ilutulestik			400	400
	KOKKU	13500	1500	15750	30750

Kuupäev	Tegevus	PLANEERITUD		
		Toetused EUR	Valla eelarve EUR	KOKKU
	Saalihoki treeninglaager		200	200
	Saalihoki meistrivõistlustel osalustasu		1000	1000
	Saalihoki noorte meistrivõistluste osamakse		250	250
	Osalemine saalihoki meistrivõistlustel (12 võistlust 2 hooajal)		3000	3000
24.02.2019	Eesti Vabariigi sünnipäeva rahvamatk	100	150	250
20.04.2019	Jüripäeva karikaturniir korvpallis	200	230	430
21.04.2019	Kepikõnnipäev		100	100
25.05.2019	Kõrgessaare Rattasõit	500	960	1460
1.06.2019	Lastekaitsepäeva sportlik tähistamine		100	100
22.06.2019	Kõrgessaare jaanijooks	700	630	1330
23.06.2019	Jaaniturniir korvpallis	250	300	550
6.07.2019	Saalihokiturniir Viskoosa CUP 2019		1100	1100
13.07.2019	Luidja Rannavolleturniir	300	590	890
13.07.2019	Luidja triatlon	300	280	580
14.07.2019	Kõrgessaare tänavakorvpalli turniir	200	310	510
09.2019	Spordinädal septembris	100	900	1000
23.11.2019	Kadriturniir korvpallis	50	340	390
10.11.2019	Isadepäeva maeturniir	50	100	150
	KOKKU	2750	10540	13290

Haridus

Vigri lasteaiamaja majandamiskuludeks on hoone ülalpidamiskulud, inventari kulud, ventilatsioonisüsteemise reguleerimiskulu, õppevahendite kulud, isikliku sõiduauto kasutamise kulud majandussõitudeks, toitlustuseks mõeldud kulud ning planeeritud on üritusteks ja tegevusteks vahendid.

Lauka Põhikoolide majanduskuludeks on planeeritud vahendid hoone ülalpidamiseks, info – ja kommunikatsiooni kuludeks, inventari kulud, ürituste ja õppeprogrammide läbiviimiseks, samuti õppevahendite soetusteks.

Kõpu õppekoha kuludeks on planeeritud ruumide ülalpidamiseks kulud, sõidukite majanduskulud, IT hooldus ja tarkvaraga seotus kulud, õpikud ja õppevahendid, ujumise kulud ning kulud ürituste korraldamiseks.

Õpilasliinide tegevuskulud.

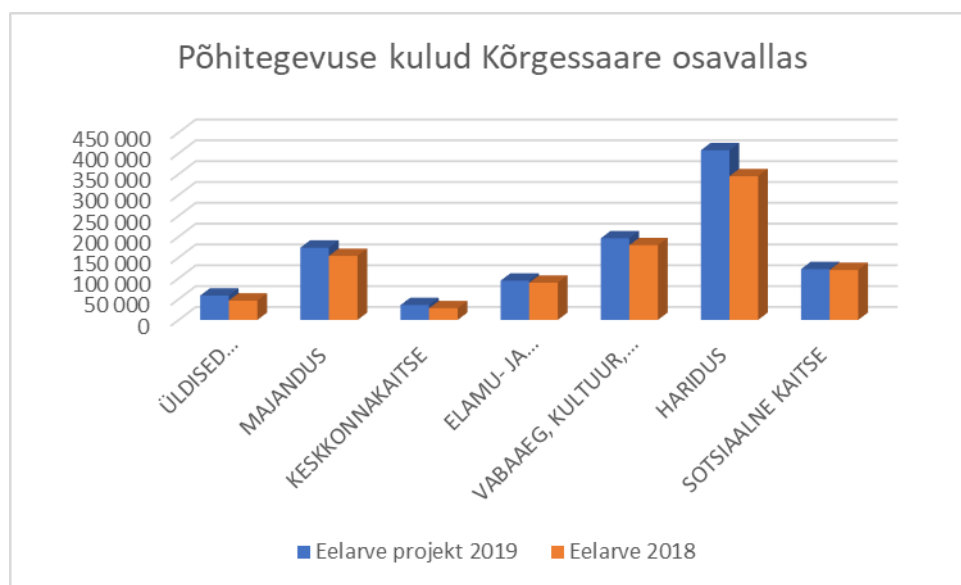
Sotsiaalne kaitse

Kõrgessaare Päevakeskuse majandamiskuludes on planeeritud administreerimiskulusid, hoonete ja ruumide majandamiskulud, remondikuludeks sauna eesruumi pediküüri ja juuksuriteenuse osutamiseks, sõidukite majanduskuludeks, ürituste ja transpordi korraldamiseks.

Pansionaadi ülalpidamiseks planeeritud ruumide ülalpidamiskulud, inventari kulud ning sõidukite majanduskulud.

Sotsiaalse kaitse kuludes sisalduvad eakate seltsitegevuse toetamisega seotud kulud, häirenupu teenuse kulud, koduteenuse osutamise seotud kulud, hooldekodu kohamaksud kolm patsienti Tohvri Hooldekodus.

Sotsiaalse kaitse kuludesse on planeeritud veel eakate juubeli lilled ja toidupakid abivajavatele peredele.

Investeeringustegevuses on kavas Kõrgessaares asuvate hallatavate asutuste ühine küttesüsteem summas 80 000 eurot, Tervisemaja katuse soojustus summas 100 000 eurot ning teedesse 80 000 eurot (Lauka-Metsküla tee, Lauka-Heigi tee, Hirmuste tee, Kalana külatee).

KÄRDLA OSAVALD 2 449 021 eurot moodustavad põhitegevuse kuludest 19%.

Valitsussektori teenused

Kärdla osavalla valitsuse majanduskuludeks on planeeritud 5400€.

Majandus

Maakorralduse majanduskuludeks on koolituse, administreerimise kulud ja sõidukulud.

Muu energia tegevuskuludeks planeeritud katlamajade hoolduse ja remondi vahendid.

Ehituskorralduse majanduskuludeks on koolituse, administreerimise kulud ja sõidukulud.

Osavalla teedele planeeritud vahendid teede pindamiseks, kruusateede remondiks ning avariide likvideerimiseks.

Kärdla Turg on planeerinud majanduskuludeks administreerimiskulusid, hoonete ja ruumide ülalpidamiskulusid ning IT vahendeid ja tarvikuid.

Muu majanduse tegevusala alla planeeritud administreerimiskulud, korrashoiu- ja remondimaterjalid, kindlustusmaksed, sõidukite majanduskulud, inventari majandamiskulud, töömasinate ja seadmete kulud.

Keskkonnakaitse

Jäätmeäitluse tegevuskuludes sisaldub osavalla jäätmeveoringide korraldamine.

Lumetõrjeks ja suviseks hoolduseks vastavad vahendid, „Teeme ära“ kampaaniaga seotud kulud jm korrashoiuteenused on planeeritud avalike alade puhastuse tegevusala alla.

Elamu- ja kommunaalmajandus

Tänavavalgustuse kuludes on planeeritud valgustuse elektrikulud, remondikulud ja pirnide vahetamisega seotud kulud .

Hüdrantide hoolduskulud.

Kalmistute majandamiskuludes on planeeritud kulutused kalmistute hooldamisteenuseks ja korrashoiuks.

Planeeritud on ka hulkuvate loomade püüdmise ja hooldamise korraldamisega seotud kulud.

Elamumajanduse majandamiskuludes on planeeritud hoonete hoolduseks mõeldud vahendid.

Heakorra ja haljastuse majanduskulud hõlmavad niitmisteenust, töömasinate ja seadmete tarvikuid ja renti, ohtlike puude raie teenust ning haljastuseks mõeldud taimi ja muid vahendeid. Samuti sõidukulusid ning vahendeid inventariks.

Vaba aeg, kultuur

Kärdla Noortekeskuse majandamiskuludes on planeeritud kütte ja elektrikulu, tööga seotud sõidukulud, IT hoolduskulud, projektide omafinantseering ning noortele suunatud üritused vastavalt tegevuskavale.

Kõrgessaare raamatukogu majanduskulud koosnevad maja haldamisega seotud kuludest, raamatute ja perioodika tellimusteks, inventarikuludesse suunatud vahendid laenutus ja tagastusautomaadi ostuks ning vahendid ürituste korraldamiseks.

Kärdla Kultuurikeskuse majandamiskuludes on ruumide ülalpidamiskulud, rajatiste elektrikulud ning Kärdla laululava pinkide restaureerimise kulud, õppevahendite ja koolitusekulud ning vahendid ürituste korraldamiseks.

	Sündmused	PLANEERITUD		
Kuupäev	Tegevus	Toetused EUR	Valla eelarve EUR	KOKK
aasta	2019 hooaja näituste korraldamine	200	400	600
1.01.2019	Aastavahetuse pidu		3500	3500
oktoober	Kärdla kultuurikeskuse 60 aastapäeva tähistamine		1000	1000
24.02.2019	Vabariigi aastapäeva tähistamine		2000	2000
15.-19.03.2019	Hiiumaa Teatripäevad	1000	1000	2000
16.04.2019	Hiiumaa Laulukarussell	500	1000	1500
1.05.2019	Kärdla linna aastapäev + jooksuõistlus	300	3000	3300
1.06.2019	Lastefestival	2000	3000	5000
23.06.2019	Kärdla Jaanituli		2700	2700
1.12.2019	Advendi tähistamine		150	150
	KOKKU	4000	17750	21750

Haridus

Kärdla Lasteaia majandamiskuludeks on administreerimise kulud, hoone ülalpidamiskulud, koolituskulud kokkadele, inventari kulud kööginõu ja nõudepesumasinate soetuseks, ventilatsioonisüsteemi reguleerimiskulu, õppevahendite kulud, isikliku sõiduauto kasutamise kulud majandussõitudeks, ujumiseks mõeldud kulud, toidlustuseks mõeldud kulud ning paneeritud on üritusteks ja tegevusteks vahendid.

Kärdla Põhikooli majanduskuludesse on planeeritud vahendid administreerimiseks, lähetusteks ja koolitusteks, hoone ülalpidamiseks, info – ja kommunikatsiooni kuludeks, inventari soetuseks, ürituste ja õppeprogrammide läbiviimiseks, spordikuludeks, transporditeenusteks, samuti õppevahendite soetusteks.

Kärdla Muusikakooli majandamiskuludes on planeeritud vahendid ruumide ülalpidamiseks, ruumide remondiks ettekirjutise täitmiseks, sõidukite majanduskulud, IT hooldus ja tarkvaraga seotus kulud, inventari soetusteks, õpikuteks ja õppevahenditeks, ning kulud ürituste korraldamiseks.

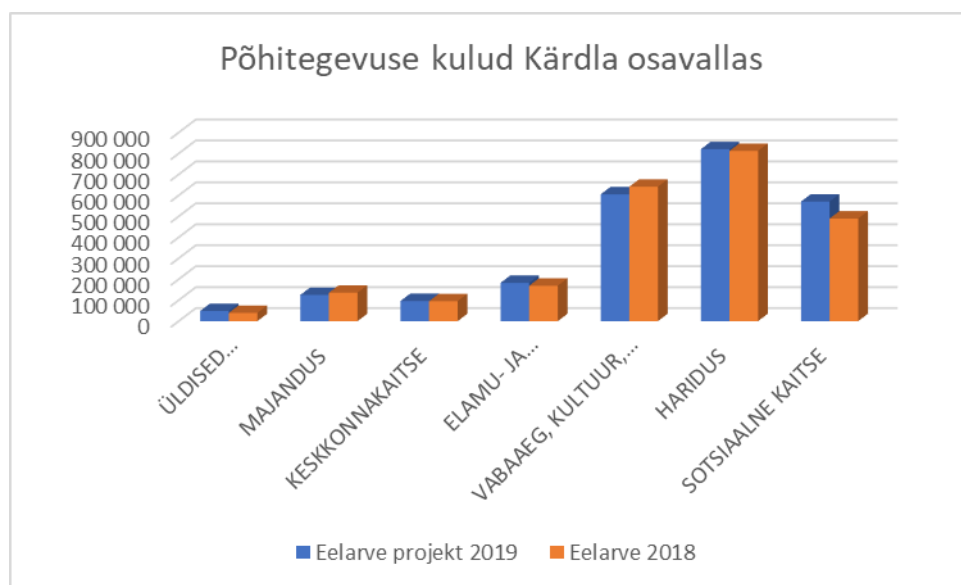
Kärdla Põhikooli õpilaskodu majandamiskulud koosnevad administreerimisega seotud kuludest, ruumide ülalpidamiskuludest, IT riist- ja tarkvara rendi ja hoolduskuludest, inventari hooldus ja soetuskuludest, toiduainete kuludest ning spordikuludest, mis toetavad töötajate liikumist.

Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalkeskuse majandamiskuludes on planeeritud administreerimiskulud, lähetus- ja koolituskulud, hoonete ja ruumide majandamiskulud, sõidukite majanduskulud, IT hoolduskulud, toiduainete kulud, ürituste korraldamiseks mõeldud kulud, transpordikulud.

Sotsiaalse kaitse kuludes sisalduvad eakate seltsitegevuse toetamisega seotud kulud, koduteenuse osutamisega seotud kulud, häirenuputeenus, hooldekodu kohamaksud kuuele patsiendile Tohvri Hooldekodus, Samaarias ühele patsiendile ning Keila Hooldekodus nõustamisteenus.

Sotsiaalse kaitse kuludesse on planeeritud veel eakate juubeli lilled ja toidupakid abivajavatele peredele.

Investeeringustegevuses on kavas teedesse panustada 160 000 eurot (Kaare, Pae, Tiigi põik, Lodju, Paju, Kraavi, Tormi, Turu), keskväljaku investeering 1 730 300 eurot (mille omaosalusest 50% vallavalituses), väikese paargu remont 10 000 eurot, Spordikeskus 3 400 000 eurot, millest omaosaluse 50% vallavalituses), Kärdla Põhikooli uue hoone eeltöödeks 63 585 eurot, Pargi 3 I etapi ehituseks 270 900 eurot (omaosalusest 75% vallavalituses), lasteaia Kalda maja remondiks 493 373 eurot,

VALLAVALITSUS 6 202 717 eurot, mis moodustavad põhitegevuse kuludest 48%.

Valitsussektori teenused

Volikogu majanduskuludeks on planeeritud 10000€

Vallavalitsuse majanduskuludeks on planeeritud 147820€ - kulud sisaldavad ametiasutuse majanduskulusid ning Keskväljak 5 hoone kulusid.

Liikmemaksud on planeeritud muude üldiste valitsussektori teenuste hulka. Võla teenindamise all kajastuvad laenude intressimaksed.

Arenguosakonna ühistranspordi korralduseks on riigi vahendeid planeeritud 532000€.

Üldmajanduslikud arendusprojektid sisaldavad valla üldisi arendustegevusi, arenguosakonna kulusid, samuti kajastuvad siin projekti Smart Marina tegevused.

Jäätmekäitluse ja muu keskkonnakaitse majanduskuludes kajastuvad jäätmekäitluse hanke korraldamise juriidilise teenuse kulud, ohtlike jäätmete ringi omaosalus, jäätmetest ja

keskkonnateemadest teavitamine, jäätmekäitlemise registriprogrammi E-vald kulud, Pargi 3 olemasolevate abihoonete lammutamise omaosalus KIKi projektis.

Kalmistute majandamiskuludes kajastub kalmistute registri programm Haudi kulu.

Tervishoiukuludes planeeritud vahendid tervisekontrolli kohustuse täitmiseks.

Vabaaja ürituste kuludes üle Hiiumaalised suurüritused ning laulu- ja tantsupeoga seotud kulud, laulupeotule teekonna kulud, Laulupidu Leigri murrol, tantsupidu Käinas.

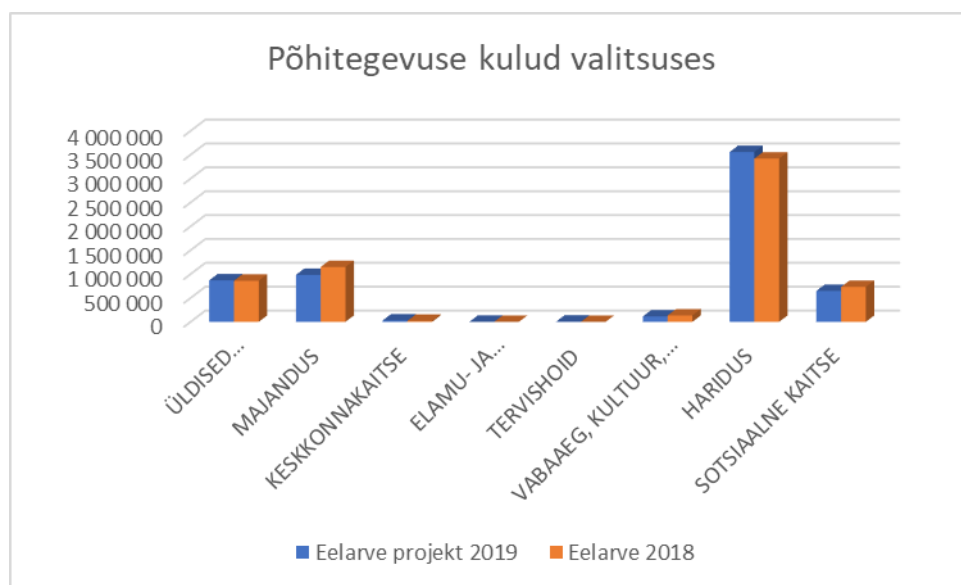
Info- ja PR teenusteks (valla ajaleht) planeeritud 25000€

Hariduse kuludes on koolide ja lasteaedade pedagoogilise personali kulud, eraldised teistele valdadele neilt ostetud teenustelt.

Muu haridus tegevusala majanduskuludes on haridusspetsialisti ja osakonnajuhataja halduskulud.

Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalse kaitse kuludes sisalduvad puuetega inimeste hooldajatoetused ja muud toetused puuetega inimestele, eakate seltsitegevuse toetamisega seotud kulud, eakate juubelitoetused, lastehoiuteenused, toetused peredele ja lastele (sünnitoetused, lapsetoetused, lapse koolitoetused, õppetoetused, toitlustustoetused, peretoetused, muud toetused), riikliku toimetuleku kulud, mis tulevad riigi eelarvest läbi toetusfondi valla tuludesse.

Investeeringustegevuses on kajastatud Hiiumaale oluliste objektide osaline omaosalus Tuuletorni valmimiseks 50% (636 155 eurot), Paluküla spordirada 50% (100 000 eurot), internetiühendus 100 000 eurot, Spordikeskus 50% (500 000 eurot), Kärkla Keskväljak 50% (150 000 eurot), Pargi 3 I etapp 75% (98 700 eurot).

INVESTEERIMSTEGEVUS

Investeeringustegevuse eelarveosasse võib Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt planeerida põhivara soetust ja müüki, saadavat ja antavat sihtfinantseerimist põhivara soetuseks, osaluste soetust ja müüki, muude aktsiate ja osade soetust ja müüki, antavaid ja tagasilaekuvaid laene ning finantstulusid ja -kulusid.

Seaduses kasutatav põhivara soetuse mõiste sisaldab materiaalse ja immateriaalse põhivara soetust (sh raamatupidamise seaduse alusel ka renoveerimist, kuna renoveerimise tulemusena tehakse vara väärtuse tõstmiseks kulutusi, mille järel vara kasutatakse pikema perioodi jooksul kui üks aasta). Lisaks eelpool nimetatud andmetele planeeritakse investeeringustegevuse

eelarveosasse põhivara soetusega kaasnev käibemaksukulu. Põhivara soetus, osaluste soetus, muude aktsiate ja osade soetus, põhivara soetamiseks antav sihtfinantseerimine ja antavad laenud kajastatakse investeerimistegevuse eelarveosas seaduse kohaselt miinusega. Põhivara müük, osaluste müük, muude aktsiate ja osade müük, põhivara soetamiseks saadav sihtfinantseerimine ja tagasilaekuvad laenusummad kajastatakse investeerimistegevuse eelarveosas plussiga ning sellele liidetakse finantstulude ja –kulude vahe.

Investeerimistegevuse eelarveosa kogusumma leidmine on vajalik eelarve tasakaalu, ülejäägi või puudujäägi õigeks arvestamiseks.

	Koond		Emmaste		Käina		Kärdla		Kõrgessaare		Pühalepa		Valitsus	
	Eelarve projekt 2019	Eelarve 2018	Eelarve projekt 2019	Eelarve 2018	Eelarve projekt 2019	Eelarve 2018	Eelarve projekt 2019	Eelarve 2018	Eelarve projekt 2019	Eelarve 2018	Eelarve projekt 2019	Eelarve 2018	Eelarve projekt 2019	Eelarve 2018
INVESTEERIMISTEGEVUS	-4 714 303	-2 817 772	-151 669	-107 778	-865 138	-1 497 020	-1 325 528	-733 503	-223 722	73 954	-355 745	-331 030	-1 792 501	-222 395
Põhivara müük	8 000	294 017	5 000		3 000	26 323		217 694		50 000				
Põhivara soetus	-10 774 918	-3 788 157	-150 424	-108 704	-1 772 004	-2 229 340	-6 395 158	-908 697	-220 000	-112 586	-652 477	-332 680	-1 584 855	-96 150
Sihtotstarbelised toetused põhivara soet	6 348 442	1 002 933		8 000	934 849	729 406	5 104 593			180 000	309 000	12 120		73 407
Sihtotstarbelised eraldised põhivara soet	-144 000	-231 180				-12 788		-25 000		-40 000			-144 000	-153 392
Finantskulu	-151 827	-95 385	-6 245	-7 074	-30 983	-10 621	-34 963	-17 500	-3 722	-3 460	-12 268	-10 470	-63 646	-46 260

Emmaste osavald

Põhivara müügist on planeeritud 5000 eurot (Korterite müük - Palli maja ja Hindu).

Põhivara soetuseks on kavandatud 150 424 eurot rahajäägi ja tulemi arvelt.

Käina osavald

Põhivara müügiks on kavandatud kaks autot, eeldatava tuluga 3000 eurot.

Põhivara soetuseks on planeeritud 1 772 004 eurot rahajäägi ja tulemi arvelt 12 005 eurot, toetuse 934 849 euro ja laenu 825 150 euro arvelt.

Kärdla osavald

Põhivara soetuseks on planeeritud 6 395 158 eurot, rahajäägi ja tulemi arvelt 225 565 eurot, toetuse 5 104 593 euro ja laenu 1 065 000 euro arvelt.

Kõrgessaare osavald

Põhivara soetuseks on planeeritud 220 000 eurot, rahajäägi ja tulemi arvelt.

Pühalepa osavald

Põhivara soetuseks on planeeritud 652 477 eurot, rahajäägi ja tulemi arvelt 93 477 eurot, toetuse 309 000 euro ja laenu 250 000 euro arvelt.

Valitsus

Põhivara soetuseks on planeeritud 1 584 855 eurot laenu arvelt.

Investeeringud 2019	Kokku	Emmaste	Käina	Kärdla	Kõrgessaare	Pühalepa	valitsus
Käina elamukeskus Tuuletorn	2 207 159	0	1 571 004	0	0	0	636 155
sh toetuse arvelt	934 849		934 849				
sh laenu arvelt	1 272 310		636 155				636 155
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0						
Hiiu Valla Lasteaia Kalda maja	493 373	0	0	493 373	0	0	0
sh toetuse arvelt	386 293			386 293			
sh laenu arvelt	107 080			107 080			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0						
Kärdla Keskvaljak	1 880 300	0	0	1 730 300	0	0	150 000
sh toetuse arvelt	1 580 300			1 580 300			
sh laenu arvelt	300 000			150 000			150 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0						
Sotsiaalkeskuse ehitamine (Pargi 3)	369 600	0	0	270 900	0	0	98 700
sh toetuse arvelt	238 000			238 000			
sh laenu arvelt	131 600			32 900			98 700
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0						
Kärdla Põhikool	63 585	0	0	63 585	0	0	0
sh toetuse arvelt	0						
sh laenu arvelt	63 585			63 585			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0						
Spordikeskus	3 900 000	0	0	3 400 000	0	0	500 000
sh toetuse arvelt	2 900 000			2 900 000			
sh laenu arvelt	1 000 000			500 000			500 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0						
Paluküla spordirajatised	509 000	0	0	50 000	0	359 000	100 000
sh toetuse arvelt	309 000					309 000	
sh laenu arvelt	200 000			50 000		50 000	100 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0						
Teed, tänavad	475 901	75 424	116 000	160 000	40 000	84 477	0
sh toetuse arvelt	0						
sh laenu arvelt	276 000		116 000	160 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	199 901	75 424			40 000	84 477	
Internetiühendused	100 000	0	0	0	0	0	100 000
sh toetuse arvelt	0						
sh laenu arvelt	100 000						100 000
Tänavavalgustus	5 000		5 000				
Spordikeskus	20 000		20 000				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	7 005		7 005				
sh laenu arvelt	12 995		12 995				
orjaku sadam	25 000		25 000				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0						
sh laenu arvelt	25 000		25 000				
elamumajandus	10 000			10 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	8 565			8 565			
sh laenu arvelt	1 435			1 435			
bussipeatused	9 000					9 000	
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	9 000					9 000	
arendus	235 000		35 000	0	0	200 000	
sh laenu arvelt	235 000		35 000			200 000	
Heitvee käitlus (2018 aastast ületulev)	50 000	50 000					
Perearstikeskuse küttesüsteem	10 000	10 000					
Lasteaed	15 000	15 000					
Kõrgessaare Terviseaja katuse renoveerimine	100 000	0	0	0	100 000	0	0
sh toetuse arvelt	0						
sh 2018 aastast ületulev	100 000				100 000		
Kõrgessaare katlamaja parendus	80 000	0	0	0	80 000	0	0
sh toetuse arvelt	0						
sh 2018 aastast ületulev	80 000				80 000		
Hausma kruntide infrastruktuur	217 000	0	0	217 000	0	0	0
sh toetuse arvelt	0						
sh 2018 aastast ületulev	217 000			217 000			
KOKKU	10 774 913	150 424	1 772 004	6 395 158	220 000	652 477	1 584 850
sh toetuse arvelt	6 348 442	0	934 849	5 104 593	0	309 000	0
sh laenu arvelt	3 725 000	0	825 150	1 065 000	0	250 000	1 584 850
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	701 471	150 424	12 005	225 565	220 000	93 477	0

FINANTSEERIMISTEGEVUS

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse järgi kuuluvad finantseerimistegevuse eelarveosa koosseisu laenude võtmine, võlakirjade emiteerimine, kapitalirendi- ja faktooringkohustuste võtmine, kohustuste võtmine teenuste kontsessioonikokkulepete alusel ja võetud laenude tagasimaksmine, kapitalirendi- ja faktooringkohustuste täitmine, emiteeritud võlakirjade lunastamine ning tagasimaksed teenuste kontsessioonikokkulepete alusel. Finantseerimistegevuse kogusumma on üks komponent eelarve ülejäägi ja puudujäägi arvestamisel.

	Eelarve projekt 2019	2018 korrigeeritud eelarve
FINANTSEERIMISTEGEVUS	2 719 339	1 391 501
Kohustuste võtmine (+)	3 725 000	2 146 364
Kohustuste tasumine (-)	-1 005 661	-754 863

Laenukohustusi on vallal aastani 2033 summas 7 407 337 eurot (vt seletuskirja lisa fail).

Finantsjuhtimise seadus pöörab suurt tähelepanu omavalitsuste võlakoormusele. Seaduse kohaselt on netovõlakoormus võlakohustuste ja likviidsete varade vahe aruandeaasta lõpu seisuga. Võlakoormuse arvestamisel lähtutakse netoarvestuse põhimõttest, et suuremas summas likviidsete vahendite olemasolul saaks omavalitsusüksustele võimaldada suuremas summas kohustuste võtmist.

2018.aasta netovõlakoormuseks kujuneb 51% ning eeldatav 2019.aasta netovõlakoormus oleks 69%.

LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse alusel kuuluvad likviidsete varade muutuse eelarveosa koosseisu raha ja pangakontode saldo muutus, rahaturu- ja intressifondide aktsiate või osakute saldo muutus ning soetatud võlakirjade saldo muutus.

Kohalikel omavalitsustel võib olla pangadeposiite ja väärtabereid, mida käsitletakse seaduse kohaselt likviidsete varadena, kui neid saab vahetada suhteliselt lühikese ajaperioodi jooksul raha vastu ja neil puudub oluline turuväärtuse muutuse risk. Kohaliku omavalitsuse üksuste osalusi, muid aktsiaid ja osasid, nende väärtapaberite soetust ja müüki kajastatakse investeerimistegevuse eelarveosas.

Likviidsete varade saldo suurenemine kajastatakse eelarves plussiga, saldo vähenemine kajastatakse miinusega. Sarnaselt investeerimis- ja finantseerimistegevuse tulemite kajastamisele on vastav regulatsioon vajalik eelarve ülejäägi või puudujäägi arvestamiseks.

	Eelarve projekt 2019	2018 korrigeeritud eelarve
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-959 907	-71 321

Osavallakogude arvamused eelarve kohta

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 22 lõige 2¹ sätestab, et kui vallas on moodustatud osavallad, lisatakse osavallakogu arvamus volikogule esitatavale eelarve eelnõu seletuskirjale.

Eelarve projekt esitati osavallakogudele arvamuse kujundamiseks 12. novembril 2018, osavallakogude arvamusi oodati 23. novembrini 2018.

Arvamused:

Emmaste osavallakogu: Emmaste osavallakogu toetab eelarveprojekti. Tiit Paulus jäi selles küsimuses erapooletuks.

Kärdla osavallakogu: Võtta info teadmiseks. Paluti Kärdla osavallavanemal arvutada välja summa mis lisaks kulub valgustusele ja leida eelarvest rahastus.

Pühalepa osavallakogu: Pühalepa osavallakogu toetab 2019. aasta eelarve projekti.

Käina osavallakogu: osavallakogu võttis info teadmiseks.

Kõrgessaare osavallakogu: 2019 eelarveprojekt lubab ellu viia Kõrgessaare piirkonna kavandatud igapäevased tegevused. Saata eelarveprojekt volikogule esimesele lugemisele.

Laekunud arvamused on lisatud seletuskirja lisana.